Zumag

Časopis študentov Filozofickej fakulty KU v Ružomberku / Ročník XIII. / Číslo 3 (marec - jún)

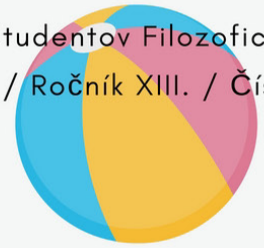
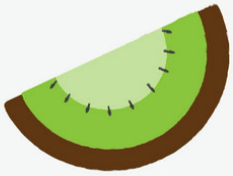
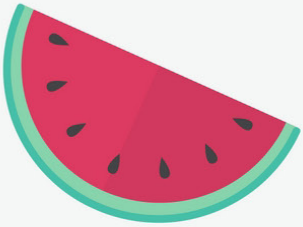

Brigáda!

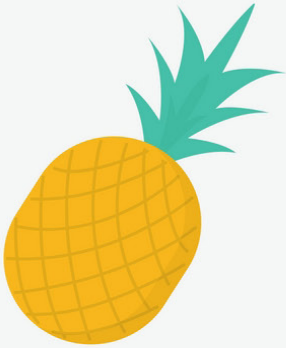

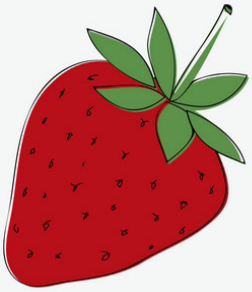

Téma:

ŠTUDENTSKÉ LETO

Čo s voľným časom? Letné brigády Skúsenosti študentov

media

priestor pre kvalitné spravodajstvo

ku:

sk

Zumag

ČASOPIS ŠTUDENTOV FILOZOFICKEJ FAKULTY KATOLÍCKEJ UNIVERZITY V RUŽOMBERKU

ČÍSLO 3
MAREC - MÁJ 2017
ROČNÍK XIII.
NEPREDAJNÉ

šéfredaktor:
Alexandra Jurišová (aj)

zástupca šéfredaktora:
Barbora Kubovová (bk)

editori:
Pavel Izrael

fotoeditor:
Barbora Kubovová

redakcia:
Jana Bartošová (jb),
Michaela Belkoťáková (mb),
Igor Dopirák (id),
Lenka Farkašová (lf),,
Katarína Konečná (kk),
Barbora Kubovová,
Nikola Marhefková (nm),
Jana Matiašová (jm),
Magdaléna Palúchová (mp),
Martina Púpavová (mpú),
Ivana Skysľaková (is),

jazyková korekcia:
Alexandra Jurišová

grafická úprava a sadzba:
Barbora Kubovová

vydavateľ a tlač:
Katedra žurnalistiky
Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku

Redakcia si vyhradzuje právo na apretáciu textu.

Vaše pripomienky a návrhy nám môžete zasielať na facebooku Časopis Zumag

Názory a tvrdenia v tomto časopise nevyjadrujú oficiálne stanovisko Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku

archív starších vydaní:
zumag.ku.sk

Obálka:
Barbora Kubovová

Editoriál | Alexandra Jurišová

Leto, slnko, voľno, práca... žúrka, oddych a zase práca

Vítam vás pri čítaní posledného vydania Zumagu v tomto (školskom) roku. V čísle, ktoré práve držíte v rukách, sme sa venovali najmä letným témam, keďže sa už toto študentmi obľúbené ročné obdobie nezadržateľne blíži. Určite ste ale teraz trochu napätí, pretože sa takisto blíži aj pred-letné skúškové obdobie a štátnice. Avšak nezúfajte! Je to posledná prekážka, ktorú ak prekonáme, budeme mať skvelé leto! Viem, motivačné riadky nie vždy pomáhajú povzbudiť, obzvlášť, keď so skúškovým a štátnicami prichádza stres. Napriek tomu treba mať pred očami tie nádherné dlhé horúce dni. Konečne budeme môcť hodiť všetky páperové zimné bundy a kabáty do najtemnejšieho kúta skrine a vytiahnuť z nej šaty, overaly, tenučké ľanové nohavice a kraťasy. Len si predstavte to žeravé slnko zapadajúce neskôr ako obvykle a zaspávanie pri dokorán otvorenom okne. Ach... no vráťme sa späť na zem.
Prvé, čo nám zíde na um, keď niekto povie slovo leto, je oddych. Samozrejme. Prakticky je už ako jeho synonymom. Dva až tri mesiace v roku sa nám naskytajú viaceré možnosti oddychu, avšak určite by sme nemali len tak zlenivieť a mali by sme uvažovať aj nad nejakou brigádou. Práve preto sme sa v tomto čísle rozhodli otvoriť tému letných brigád. Naši redaktori oslovili viacero študentov, ktorí využili príležitosť brigády nielen doma, ale i v cudzine. Taktiež predstavili možnosti, ako sa k takej brigáde dostať, či už na „vlastnú päsť" alebo cez agentúru. Na druhej strane sú ale medzi nami aj študenti, ktorí radšej uprednostnia voľno pred prácou. Ako ho teda trávia a prečo sa tak rozhodli? Ako a na čo využili zarobené peniaze? Aj na tieto a mnoho ďalších otázok nájdete odpoveď práve v tomto čísle. Navyše rozhovor o Cypre so študentkou našej univerzity a reportáž o hlavnom meste Talianska vás presvedčí o tom, že vycestovanie do celkom nového sveta môže byť naozaj skvelá príležitosť a zážitok na celý život.
Zmapovali sme pre vás aj zopár kníh, ktoré rozhodne stoja za prečítanie, a tiež filmov, ktoré sa oplatí vidieť. Rozhodne však nebude chýbať ani jeden z najväčších letných festivalov, rôzne hudobné skupiny a mnohé ďalšie texty s nádychom leta a tepla.

Hlavne si ho užite a nezabúdajte nás čítať aj naďalej.

Alexandra Jurišová
šéfredaktorka

obsah

4 spravodajstvo
Dianie na KU

6 komentáre
Urazil som predsedu

7 téma
Študentské leto

13 reportáž
Rím

16 rozhovor
Erasmus na Cypre

18 literatúra
Piata loď

20 film
Únos

22 hudba
Ed Sheeran

24 šport
Dominika Cibulková

26 oddych
Fejtón, Karikatúra, Fotoesej

foto: Alexandra Jurišová

Petra Kršku oficiálne inaugurovali za nového dekana Pedagogickej fakulty

Univerzita | **Slávnostné uvedenie Petra Kršku do funkcie dekana Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku (PF KU) prebehlo v prítomnosti významných hostí.**

Inaugurácia nového dekana PF začala svätou omšou v kostole sv. Rodiny v Ružomberku, ktorú celebroval košický arcibiskup a veľký kancelár KU Mons. Bernard Bober. Novému dekanovi odovzdal mandát a vyslovil dôveru v novej funkcii. Slávnosť následne pokračovala v Aule sv. Jána Pavla II., kde rektor KU Jozef Jarab odovzdaním dekanskej reťaze, ktorá zväzuje dekana s fakultou, uviedol Petra Kršku do úradu. Významné zhromaždenie doprevádzal univerzitný spevácky zbor Benedictus pod vedením Zuzany Záhradníkovej. Zúčastneným sa pri tejto významnej príležitosti prihovoril rektor KU Jozef Jarab aj inaugurovaný dekan PF Peter Krška. „Chcem poďakovať za prítomnosť, ktorou ste umocnili dnešnú slávnostnú chvíľku. Ďakujem za podporu a modlitby. Zároveň vás vyzývam k hrdosti, aby sme v tomto čase a ďalších rokoch boli pyšní a hrdí na vzdelanie, vieru a naše spoločenstvo KU v Ružomberku," zakončil svoj prejav nový dekan. Slávnostnej inaugurácie sa zúčastnili hostia z mesta Ružomberok, zástupcovia partnerských fakúlt zo Slovenska, Čiech a vedenie podniku Mondi SCP, partner a podporovateľ KU. Petra Kršku zvolili ako kandidáta na dekana PF v tajnej voľbe 6. decembra 2016. Veľký kancelár KU Mons. Bernard Bober túto voľbu potvrdil 12. decembra 2016. Za nového dekana PF KU ho rektor Jozef Jarab vymenoval 16. decembra 2016 so všetkými právami a povinnosťami vyplývajúcimi zo zákona o vysokých školách. (Michaela Belkoťáková)

Inaugurácia Petra Kršku do funkcie dekana

Nové knihy v univerzitnej knižnici

Prázdne police v univerzitnej knižnici zaplnili nové publikácie

Knižnica | Univerzitná knižnica Katolíckej univerzity v Ružomberku získala dotáciu na nákup nových knižných titulov. Študentom sú prístupné od januára.

Cieľom projektu, ktorý vypracovala univerzitná knižnica, bolo zefektívniť štúdium a podporiť študentov v ich vzdelávaní prostredníctvom získania odbornej literatúry. Vďaka Fondu na podporu umenia, ktorý zriadilo Ministerstvo kultúry SR, pribúdali postupne do priestorov knižnice publikácie z oblasti prírodných, lekárskych, spoločenských a humanitných vied. Počet kníh v knižnici tak vzrástol o takmer štyristo kusov. „Výber exemplárov sme vopred konzultovali s pedagógmi. Následne sme knihy objednávali podľa najlepšej ponuky z vydavateľstiev," uviedla vedúca knižnice Katarína Matušková. „Niektoré tituly sme vzhľadom na vysoký počet výpožičiek doplnili." Pracovníci knižnice očakávajú, že tituly budú vyžadovať aj samotní pedagógovia. Prínosné však budú najmä pre študentov. „Z univerzitnej knižnice si knihy vypožičiavam pravidelne, pretože ich potrebujem k mojim seminárnym prácam. Viackrát sa mi však stalo, že som skôr našla nepotrebné knihy, než tie potrebné," opísala svoju skúsenosť študentka filozofickej fakulty Silvia Luscoňová. Vyhľadávanie nových kníh študentom uľahčí online katalóg, ktorý je zverejnený na webstránke knižnice. (Michaela Belkoťáková)

Absolventi katedry žurnalistiky sú úspešní v celoslovenských médiách

Univerzita | Študenti žurnalistiky na Katolíckej univerzite v Ružomberku už počas štúdia pracujú v školských médiách. Prax získaná v časopise Zumag, Pulz rádiu a televízii Unica im pomáha pri uplatnení na trhu práce.

Veronika Daubnerová začala pracovať ako regionálna redaktorka TV JOJ už počas štúdia žurnalistiky. „K pozícii mi dopomohlo absolvovanie povinnej žurnalistickej praxe v miestnej mestskej televízii," vysvetľuje Daubnerová. Práve povinná prax a ďalšie predmety zamerané na rozvíjanie komunikačných schopností a žurnalistických znalostí sú podľa nej nevyhnutnou a nenahraditeľnou súčasťou štúdia. Redaktorka zároveň zdôraznila, že samotná teória nestačí. „Je len základom, na ktorý musia študenti nadviazať individuálnymi aktivitami," dodáva Daubnerová. V rovnakom odvetví pracuje aj Kamil Puobiš, kameraman regionálneho štábu TV JOJ. Aj napriek tomu, že nedosiahol vysokoškolský titul, profesiu vykonáva už desať rokov. „Nebyť môjho štúdia, nebol by som asi tam, kde som dnes. To všetko je kombináciou pracovných príležitostí, ktoré prišli počas štúdia a v neposlednom rade aj ľudí, ktorých som spoznal a stretol. Človek sa učí a formuje celý život. Mňa vo veľkej miere sformoval práve Ružomberok," konštatuje Puobiš.

Ďalší z absolventov ružomberskej katedry žurnalistiky Miroslav Béreš považuje za veľmi dôležitý prístup vyučujúcich. „Motivácia učiteľov ma priviedla k rozhodnutiu pracovať na sebe a dosiahnuť určité ciele. V odbornom živote často využívam pojmy ako news values, strážne psy demokracie či vedomosti z predmetu Mediálna výchova," hodnotí Béreš, ktorý založil vlastnú produkčnú firmu. Pracuje v nej na reklamných spotoch, webovej analytike a príprave kampaní. Práve kvôli jeho súčasnej pracovnej pozícii vidí isté nedostatky v štúdiu. Podľa neho majú študenti málo poznatkov z oblasti marketingu, obchodu a digitálnych médií. František Kekely po dosiahnutí bakalárskeho titulu nepokračoval v ďalšom štúdiu, pretože sa mu naskytla trvalá pracovná pozícia v Hospodárskych novinách. Tri roky na Katolíckej univerzite hodnotí pozitívne. „Každé vysvetlenie a kritika pedagógov mi dali nové poznatky, ktoré neustále využívam. Taktiež som už na KU trochu nahliadol do mediálneho sveta," uzatvára mladý novinár. (Jana Bartošová)

foto: Anton Kulan

Adam Sterling prednášal študentom

Americký veľvyslanec diskutoval do študentmi KU

Univerzita | Študenti Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) diskutovali s americkým veľvyslancom Adamom Sterlingom o globálnej politickej scéne, americkom prezidentovi Donaldovi Trumpovi, ale aj o domácom dianí.

Americký veľvyslanec dorazil na Slovensko len v auguste minulého roku, no už cestuje po Slovensku a stretáva sa so študentmi. Počas diskusie na KU vo štvrtok 23. februára sa študentom snažil priblížiť, ako vo Washingtone prebieha výmena prezidentov a čo všetko je s tým spojené. Vo svojej prednáške sa venoval najmä americkej politike a novozvolenému prezidentovi Donaldovi Trumpovi, ktorého úspech v prezidentských voľbách bol veľkým prekvapením. „Jeho kampaň a politický štýl sú nekonvenčné, ale práve vďaka nim uspel. Dôležitá otázka pre amerických politikov však je, čo sa ľud snažil povedať svojím hlasovaním. Prezident Trump nám ukázal, že veľa vecí, ktoré podľa politológov mali platiť stále, sa menia," skonštatoval Sterling. Vo svojej prednáške tiež spomenul, že sa osobne pozná s ministrom zahraničných vecí Miroslavom Lajčákom, komentovať predražené tendre však nechcel. „Nie je v mojej kompetencii vyjadrovať sa k tomu. Viem, že sa to vyšetruje, čítal som aj ministrove vyjadrenia, počkajme si však na výsledok," zhodnotil Sterling. Sterling je veľvyslancom Spojených štátov od augusta 2016. Okrem Bieleho domu pôsobil aj na šiestich zahraničných ambasádach – v Holandsku, Azerbajdžane, Izraeli, Kazachstane, Belgicku a Peru. (Katarína Konečná)

Na stretnutí „Pizza v knižnici" sa rozdávalo jedlo aj vzácne informácie

Univerzita | Poslucháči, ktorí už využili možnosť štúdia na zahraničných univerzitách sa 7. marca podelili o svoje skúsenosti. Študenti Katolíckej univerzity (KU) budú mať odteraz príležitosť navštíviť krajiny aj mimo Európskej únie. V rámci programu Erasmus+ sa môžu zároveň prihlásiť do súťaže o pútavé ceny.

Referát pre zahraničné vzťahy, mobility a formáciu KU usporiadal stretnutie s názvom „Pizza v knižnici". Koordinátorka Erasmu+ Michaela Moldová-Chovancová uviedla, že hlavným cieľom bolo vytvorenie spoločenstva študentov, ktorí majú záujem stať sa súčasťou zahraničnej mobility. „Hostia sa mohli dozvedieť viac o cudzích krajinách, o spôsobe života v nich a o tom, ako v zahraničí prebieha štúdium či práca," vysvetlila Chovancová. Koordinátorka Erasmu+ vyzdvihla možnosť štúdia na univerzitách za hranicami. Spoznávanie nových miest a schopnosť zabývať sa v neznámej krajine môže študentom rozšíriť ich obzory. Michaela Chovancová vysvetlila záujemcom, že po skončení štúdia sa im podobná príležitosť už nemusí naskytnúť. „Keď poslucháč doštuduje a ide do pracovného života, má menej možností cestovať," dodala. Program Erasmus+ rozšíril svoje možnosti. Zoznam krajín, z ktorých si študenti budú môcť vyberať, bude o niečo dlhší. „Minulý rok bola výzva od Národnej agentúry, ktorá zastrešuje podobné programy. Referát pre zahraničné vzťahy sa do nej zapojil a napísal projekt, ktorý dopadol úspešne. Výmena študentských aj pracovných mobilít je možná už aj s Ukrajinou a Gruzínskom," informovala o novinke Michaela Chovancová. Program Erasmus+ oslavuje 30 rokov fungovania. V súvislosti s okrúhlym výročím sa na univerzite bude konať výstava fotografií absolventov Erasmu+. Zároveň bude na univerzite prebiehať aj súťaž o najpútavejší plagát, ktorý bude čo najlepšie zobrazovať existenciu Erasmu+. (Jana Bartošová)

Správny novinár musí vedieť piť, je to súčasťou jeho kultúry

Univerzita | Zahraničnopolitický reportér Denníka N Mirek Tóda prednášal na pôde Katolíckej univerzity v Ružomberku. Študentom porozprával o svojich pracovných cestách do srdca ukrajinských bojov a o tom, na čo všetko si vo vojnových zónach musel zvykať.

Jeho záujem o zahraničnú politiku je dlhodobý, no ako sám pripomína, nie je vojnový reportér, ale jeho zameraním je oblasť východnej Európy. Vzhľadom na prebiehajúce boje o Krym si však musel zvyknúť. „Vždy, keď budete písať o vojnou zmietanej krajine, jednoznačne to na vašej psychike zanechá stopy. Akokoľvek sa budete snažiť, nedá sa tomu vyhnúť," priblížil. Keď sám prvýkrát zacítil vôňu spáleného ľudského mäsa po bombardovaní, adrenalín v krvi sa mu miešal s povinnosťou napísať o dianí reportáž. Bol v teréne a myslel len na to, že si musí urobiť svoju prácu. No keď sa vrátil do svojej hotelovej izby v Tbilisi, rozplakal sa. Ľudskosť, emócie a hrôzy, ktoré videl, ho dobehli. „Keď opustíte svoju snahu o profesionalitu a vyhrajú city, vytriezviete z tej naivity," dodal. Na zahraničných cestách si zvykal aj na iný štýl práce. Keď má na písanie málo času, musia mu postačiť len krátke zmienky v zošite s postrehmi a menami. Počúvanie diktafónu ho totiž spomaľuje a používa ho len vtedy, keď pracuje na veľkom rozhovore. Vojnovým zónam sčasti prispôsobil aj svoje zvyky. V bežnom živote nefajčí, no pri rozhovore s miestnymi, ktorí fajčia, si zapáli aj on. Tvrdí, že ich to zbližuje. „Rovnaký účinok má aj alkohol. Sovietsky región je povestný tým, že destiláty sú bežnou súčasťou životov ľudí. Ak odmietnete dať si s domácimi, budete v ich očiach arogantní. Reportér preto musí vedieť piť – je to súčasťou novinárskej kultúry," myslí si. Je ťažké predstaviť si, aké by to bolo pracovať v krajine, kde smrť striehne na každom kroku, no počas diskusie sa to Tóda snažil priblížiť všetkým prítomným. Tí sa mohli priučiť novinárčine od skutočného profesionála, veď v médiách pracuje vyše polovicu svojho života. Vojnu naživo zažil v Gruzínsku v roku 2008, kde bol aj separatistických regiónoch, neskôr na Ukrajine, kde pravidelne chodí na reportážne cesty od oranžovej revolúcie v roku 2004. (Katarína Konečná)

foto: Branislav Račko

Urazil som predsedu, dostal som ban

Sloboda prejavu sa už istý čas uplatňuje nielen v osobnom styku, ale aj na sociálnych sieťach. Chválime aj karháme. Druhá strana nemusí vždy súhlasiť. Ale aspoň vypočuje a zamyslí sa. Ak ale neznesie kritiku od občana ústavný činiteľ, je to na zamyslenie.

DÁVID KOŠÚT

Mnohí z nás sledujú politické dianie na Slovensku a pri pohľade na tú našu scénu by sa nejednému chcelo zvra... plakať. Neustále hádky a napádania zo strany opozície a naopak. Žiaden menší prd už v parlamente neprejde bez tlačovej besedy a o alternatíve pre súčasnú koalíciu snáď už ani nechyrujeme. Nekončiace výkriky a komické správanie poslancov vyústili do nového rokovacieho poriadku. Za posledné mesiace začínam mať pocit, že to v Národnej rade žije súbojom Matovič vs. Danko. „Obyčajný človek" už svoje metódy ukázal, čakalo sa len na výstupy predsedu parlamentu. A ten to zobral pekne od podlahy. S predvolebným sloganom HRDO, ODBORNE, SLUŠNE valcuje svojich oponentov v prieskumoch verejnej mienky jedna radosť. Otázkou je, či tie, zatiaľ holé frázy, napĺňa on sám.

Niekedy v zime zavesil na svojom profile Danko zostrihané video nadávok a primitívneho vystupovania opozície na pôde Národnej rady. Ako inak, hlavnú úlohu v ňom zohral Igor Matovič. Veď komu inému by patrilo prvenstvo v onom, dnes modernom, „netradičnom" vystupovaní. Avšak, na slávne výroky poslanca smeru Dušana Jarjabka či dokonca nadávku nášho predsedu by človek čakal zbytočne. Poslanci vládnej koalície sa podľa tohto zostrihu vždy vyjadrujú hrdo, odborne a slušne. Nuž, história parlamentných rokovaní a sám Youtube si pamätá iné skvosty. Z videa je zrejmé, že jediný, kto sa v parlamente slušne nechová, je Igor Matovič. Ale je taký dôležitý, že mu náš predseda venuje takmer každé jedno video na sociálnej sieti a spomenie ho minimálne raz za jednu tlačovú besedu.

Nemám vo zvyku písať komentáre na sociálne siete našich politikov. Povedal som si však, že spravím výnimku. Bolo totiž jasné, že predseda SNS používa rovnaké praktiky ako ľudia z OĽaNO. Práve proti nej totiž v parlamente najviac bojuje. Je vraj nesystémová a ani nie je politickou stranou. To, že reprezentuje podstatnú časť voličov, je už asi vec vedľajšia. Zostrihané videá, vystrihnuté frázy a pasáže z vystúpení. A to bol ten komentár, ktorý som predsedovi (alebo administrátorovi) avizoval. Snahou bolo aspoň trochu pootvoriť sympatizantom oči, že kým jedného hrdo odsudzujú, druhý pracuje rovnakým náradím. Na záver nechýbalo zhodnotenie, že sú obaja rovnakí a nemajú si čo vyčítať.

V lepšom prípade môj postreh vydržal na stránke deň. Domnievam sa ale, že realita je iná - do večera to bolo preč. Naozaj neviem, čím som tak urazil pána predsedu a kde je miera jeho ješitnosti. Ten, ktorý vyznáva akúkoľvek slušnú diskusiu, je v mojich očiach už len ďalší človek, ktorý dennodenne zápasí s vlastným egom, aby sa spolu zmestili do miestnosti.

Vôbec mi neprekáža, že sa už nebudem môcť vyjadriť na profil pána Danka. Čo ma ale mrzí, je fakt, že osoba, ktorá tak silno v médiách vystupuje, a tak heroicky obhajuje debatu, nedokáže strpieť holé fakty. Alebo pohľad do zrkadla? Urážlivé a zahanbujúce komentáre nie sú až takou prekážkou. Aspoň dotyčný ukáže, aký je hlúpy. A aký je Danko bezmocný, keď ho ľudia takto verejne vulgárne osočujú... No komentár, ktorý (možno) trafí po hlavičke, môže byť nepohodlný. Nie preňho. Ale pre človeka, ktorý to číta a uvedomí si skutočnosť, že to, proti čomu a komu Danko bojuje, je v podstate to, čo sám praktizuje.

Nakoniec mi už len chýba malé zamyslenie sa nad tým, komu najbližšie sadneme na lep.

Antukový kráľ zabojuje o desiaty titul v Monte Carlo

Niekoľkonásobný grandslamový šampión, ktorý má na konte deväť titulov z prestížneho podujatia v Monaku, je horúcim favoritom na zisk aj toho desiateho. Reč nie je o nikom inom, ako o Rafaelovi Nadalovi, ktorý sa nedávno navždy zapísal do histórie tenisu, keď vyhral svoj jubilejný tisíci zápas v dvojhre na profesionálnej úrovni, a stal sa len jedenástym tenistom v histórii tohto športu, ktorému sa to podarilo.

Pre svoju agresívnu hru si Španiel Nadal vyslúžil prezývku „Zúriaci býk". Poviete si, čo taký športovec môže riešiť, keď má talent, športové gény, príležitosť rozvíjať sa a chuť hrať? Myslím, že v prípade Nadala je hlavným aspektom, ktorý od začiatku brzdí jeho tenisovú kariéru, nepochybne zdravie. S tenisom začal ako štvorročný a hoci už v takom veku bolo jasné, že je obrovský talent, náhle prišiel zlom, ktorý sa zdal natoľko neprekonateľný, že chcel skončiť s tenisom nadobro. Lekári mu zistili vrodenú chybu v kolene, jedna z kostí nenabrala dostatok vápnika a Španielovi spôsobovala obrovské bolesti. Dostalo sa to až do bodu, keď problémová kosť jednoducho nezvládala záťaž. Ako sa vraví, každý problém má riešenie, a s tým prišiel tím špecialistov o niekoľko rokov neskôr. Špeciálne mu upravili podrážku tenisky tak, aby si dokázal preniesť záťaž z kolena na iné časti tela. „Super! Konečne mu nič nebráni byť najlepším z najlepších," povie si nejeden laik. Kdeže! Bolesti ho trápia stále. Ako sám vyhlásil, najmenej trpí na antuke. Tento povrch mu vyhovuje nielen zdravotne, ale najmä herne. Prečo? Vyhral deväťkrát Rolland Garros a štatisticky tam prehral len raz za celú svoju kariéru. Je to jeden zo štyroch grandslamov, ktorý sa počas roka odohrá. Rovnako na spomínanom turnaji v Monte Carle má možnosť svoje majstrovstvo zaokrúhliť.

Okrem neprajníkov mu v ceste za desiatym titulom stojí prekážka v podobe Srba Novaka Djokoviča. Nechajme sa teda prekvapiť, či sa mu nakoniec podarí zvíťaziť alebo ho zradí jeho najväčší nepriateľ - zdravie.

IVANA SKYSĽAKOVÁ

foto: Branislav Račko

ŠTUDENTSKÉ LETO

foto: w-dog.net

Čo robiť s voľným časom počas leta?

Slovné spojenie „voľný čas" je pre mnohých študentov takmer posvätné, a to platí dvojnásobne počas letných mesiacov. Mnohí z nás v lete nepracujú, nech už sú dôvody rôzne – nie je to povinnosť a je bežné, že o bezstarostné obdobie plné nových zážitkov a kamarátov sa mnohí nechcú ukrátiť.

KATARÍNA KONEČNÁ

Na ničnerobenie niekedy skutočne potrebujeme aj inšpiráciu. Ak je vonku škaredo a počasie nám nepraje, je jednoduché zaliezť do tepla domova, pozrieť si pár seriálov alebo filmov a užívať si ten pocit, keď nám nad hlavou nevisia žiadne termíny. Na zvyšné dni je viacero možností.

Hudobné festivaly

Leto je pre ne priam stvorené. Ako študenti nemáme veľa peňazí, preto si nie vždy môžeme dovoliť zaplatiť lístok na samostatný koncert v priebehu roka. Festivaly sú dokonalou alternatívou – za relatívne málo peňazí veľa muziky. K prežitiu niekoľkých dní neviazanej zábavy toho ani veľa nepotrebujeme, stačí nejaké to čisté oblečenie (hoci aj hygiena je na takých akciách niekedy otázna), nejaké vreckové a hor sa za novými zážitkami. Jednoznačným plusom je stanovanie pod holým nebom, možnosť spoznať nových ľudí a počuť veľa skvelých kapiel na jednom mieste. Na váhanie nie je veľa času, všetko nás bude rokmi bolieť stále viac, aj hudba sa nám bude zdať hlasnejšia. Kedy, ak nie teraz?

Chata

S rodinou, kamarátmi, susedmi... možnosti sú rôzne. Na chatách je toho k dispozícii viac, než sa zdá, nemusí sa na ne chodiť len oslavovať. Zruby v horách ponúkajú dokonalé východiskové miesto na túry a rôzne výlety. Viacero ľudí takto vyrieši aj problém s dovolenkou, ticho lesa poskytne dostatočný priestor na oddych a aspoň na chvíľu máme možnosť vystúpiť z našej komfortnej zóny.

Doma najlepšie

Nebudeme si klamať – najlepšie je aj tak doma, veď „mamahotel" nás asi nikdy neomrzí. Máme tam všetko, čo potrebujeme. Teplý obed, ktorý je po dlhých dvoch semestroch cenený ako zlato a ešte k tomu v okolí našich známych, ktorým sme sa počas roka nestíhali venovať. No okrem toho je leto aj ideálnym časom na vonkajšie práce, o ktorých vedia hlavne tí, ktorí bývajú v dome. Hovorí sa, že práca okolo domu a v záhrade sa nikdy nekončí a v letných mesiacoch sa toto pravidlo potvrdzuje ešte viac. My študenti máme tendenciu sťažovať sa na nedostatok času, oddychu a priveľa práce do školy. Nie je jej málo a aj učenia na skúšky je dosť, preto je oddych zaslúžený. Pravdou však ostáva, že takmer každý, kto už vysokú školu skončil a pracuje, vám povie, že nikde nebolo tak dobre, ako práve počas tohto obdobia. Krásne roky bez veľkej zodpovednosti a množstvo voľného času.

foto: weknowyourdreams.com, billboard.com

LETNÁ BRIGÁDA

Skončením skúškového obdobia začína pre každého študenta univerzity vytúžený oddych. Kým niektorí v lete odchádzajú za brigádou do zahraničia, iní ostávajú pracovať na Slovensku.

MICHAELA BELKOŤÁKOVÁ

Je šesť hodín, vonku poprcháva a na letisku v Krakowe je stále viac a viac ľudí. Už len pár minút, kým sa otvoria brány nášho letu. Čakám. Pozerám na letenku a rozmýšľam, aké to bude na letisku Heathrow v Londýne. Chytá ma menšia panika. Nevadí, veď môže byť niečo horšie? Áno, ďalšie dva prestupy v Amerike. Sedím v lietadle a počujem hlásenie pilota: „O päť minút pristávame". Obliekam si bundu, vystupujem, a utekám hľadať bránu na medzikontinentálny let do Ameriky. Let sme zmeškali, to však nie je problém. Počkám na ďalší. Po štyroch hodinách čakania v letiskovom bufete konečne nasadám do lietadla. Letuška mi prináša vankúš a deku a ja zatváram oči, pretože pred nami je niekoľko hodín letu. Niečo ma však po čase stále šklbe. Otvorím rozospaté oči a vidím priateľa, ktorý mi hovorí, že o chvíľu pristávame na letisku v Dallase. Uvedomujem si, že veľkú mláku, oceán, som prespala. Na tvári sa mi však zjavil úsmev, pretože nás tam čakal posledný prestup. V posledných minútach rozmýšľam, kde vlastne som. Z myšlienok ma vytrhol piskot pneumatík lietadla, čo mi dalo znamenie, že už pristávame. Po pristátí nás už víta lietadlo do wyomingského mesta Jackson Hole, ktoré mi svojou rozlohou pripomenulo popradské letisko na Slovensku. Cítim sa slobodne v cudzej krajine, beriem všetky batožiny, rozhliadam sa okolo seba a utekám do diaľky, kde už vidím stáť nového šéfa." Takto opísala svoju cestu za dobrodružstvom Andrea Bašistová, bývalá študentka žurnalistiky na Katolíckej univerzite v Ružomberku, ktorá využila príležitosť Work and Travel a rozhodla sa vycestovať do sveta.

Letné brigády pre študentov čoskoro začnú

Ako na to?

Ako? Cestovať sa dá dvomi spôsobmi. Buď nájde študentovi prácu, ubytovanie a dohodne mu všetky podmienky agentúra alebo si všetko nájde sám. Agentúra je ale v tomto prípade len legálny sprostredkovateľ. Študentka využila druhú možnosť. „Prácu som nenechávala na krídlach agentúry, sama som si dohodla so zamestnávateľom podmienky. Pracovala som vo westernovom štáte Wyoming. V nadmorskej výške 2900 m.n.m. som sa starala o chatky na ranči. Keďže mi nehľadala prácu agentúra, nebola som teda plavčík ako 99 % ľudí, ktorí skúsia Work and Travel. Našla som tak aj ďalšie pozitívum, a to cestovať popri práci. Ako študentka by som si vedela podobné peniaze zarobiť aj na Slovensku, no získala som omnoho viac," uviedla Andrea Bašistová. V rámci tohto programu sa Andrea do Ameriky dostala dvakrát na študentské J1 víza. Študent, ktorý by chcel ísť do zahraničia cez tento program, by mal osloviť agentúru čím skôr. Záujemca si následne zvolí program – buď si hľadá prácu sám, alebo mu ju nájde agentúra. Nasledujú procesy s agentúrou a zamestnávateľom. Neskôr ide študent na vízový pohovor na americkú ambasádu v Bratislave. Študent si po udelení víz kúpi letenky a už len čaká na odlet. Priletieť naspäť na Slovensko musí do dátumu, ktorý mu stanovila agentúra, teda do začiatku zimného semestra. Program je prístupný pre vysokoškolákov, no aj pre študentov končiacich ročníkov.

Andrea Bašistová si z Ameriky na Slovensko priniesla veľmi veľa zážitkov. „Letné zahraničné brigády mi dali okrem peňazí aj skúsenosti a nezabudnuteľné zážitky. Vždy, keď som nepracovala, som chodila na túry po okolí, spoznávala štát či okolité štáty. Na konci leta som mala mesiac čisto len na cestovanie. Žila som v cowboyskom štáte plnom koní, kde sú zbrane legálne, no aj napriek tomu som sa cítila bezpečne. Ľudia si nezamykali autá, domy a boli priateľskí.

foto: cityofkingston.ca

Prekvapilo ma to. Namiesto piatkovej zábavy v meste sa ľudia stretávali na westernovom rodeu, ktoré má jedinečné čaro," dodala na záver s úsmevom Andrea Bašistová.

Mať kontakty sa oplatí

V súčasnosti sa do zahraničia môžete dostať aj iným spôsobom, napríklad cez známosti. O tom, že mať dôležité kontakty sa oplatí, vie porozprávať Silvia Luscoňová, študentka slovenského a anglického jazyka. „Mať, či už priame alebo nepriame kontakty, je výhodná vec. Cez leto som pracovala ako chyžná/čašníčka v Írsku, kde som sa dostala cez spolužiačku. Keďže to nebolo cez agentúru, tak som okolo toho nevybavovala žiadne papiere a formality. O všetkom sme sa dohodli telefonicky," spomenula študentka Silvia Luscoňová.
Výhodou v zahraničí je podľa študentky fakt, že spoznáte nových ľudí a kultúru a k tomu si ešte celkom dobre privyrobíte. Za plus považuje aj znalosť jazyka. „Ak neviete ceknúť po anglicky ani muk, tak ste odkázaní na iných, ktorí ho vedia, a to doslova," podotkla Silvia Luscoňová. Študentka pri porovnávaní brigády na Slovensku s brigádou v zahraničí len pokrútila hlavou. Podľa jej slov sa to nedá porovnať, hlavne po finančnej stránke, ale aj po tej ľudskej. „V Írsku sa ľudia správajú k sebe inak, vedia ohodnotiť vašu prácu a počkať, keď príprava jedla v kuchyni reštaurácie trvá dlhšie. Na Slovensku je práca čašníčky hrozná, pretože niekedy stretnete nie veľmi dobrých ľudí. Sú chladní, drzí a vôbec nevedia túto prácu oceniť," zhodnotila Silvia Luscoňová odlišnosť kultúr na základe skúsenosti.

Rodinný biznis

Prácu si nemusíte získať len prostredníctvom agentúry alebo známosti. Existuje aj niečo také ako rodinný biznis. Niekto, kto sa do zahraničia nemôže dostať kvôli zdravotným problémom alebo operáciám, je odkázaný hľadať si letnú brigádu na Slovensku. Medzi týchto študentov patrí aj Daniel Košarišťan, študent histórie a geografie, ktorý tvrdí, že práca na Slovensku nie je až taká zlá. Podľa neho sa dá zarobiť, len sa musí človeku chcieť. Daniel sa k svojej práci dostal vďaka rodičom, ktorí prevádzkujú v letných mesiacoch stánky s cukrovinkami, medovinou i vínom na jarmokoch a iných akciách. „Svojim rodičom som zo začiatku len vypomáhal ako pomocná sila v núdzi, teraz už pomaly pracujem na plný úväzok. Nie je to však len o rodinnom biznise, prijímame na letné brigády aj výpomoc, čiže vysokoškolákov, ktorí sú držiteľmi potravinárskeho preukazu. Výhodou rodinného biznisu je to, že nemusím odvádzať žiadne poplatky agentúram. Jediné, čo ma brzdí, sú dane," uviedol Daniel Košarišťan. Za výhody tejto práce považuje študent Daniel to, že za prácou nemusí dochádzať, je sám sebe pánom a nepotrebuje vedieť cudzí jazyk. Stačí mu k tomu len flexibilita, kreativita a dobrá matematika. Má to svoje plusy, ale aj mínusy. „Nevýhodou je to, že pracujem cez víkendy, takže nemám žiadny čas na priateľov či zábavu. Tiež ranné vstávanie o piatej a neskorý príchod o desiatej sú nevýhodné. Mne však bohato stačí práca na Slovensku. Nikto ma nenáhli a nemusím počúvať niekoho rozkazy ako pes. Horšie je, ak sa niečo pokazí. To je už väčšia zodpovednosť," potmehúdsky opísal svoje skúsenosti.

KAM? a PREČO?

(ANKETA)

JANA BARTOŠOVÁ

Peniaze hýbu svetom. Ak by to malo platiť o Slovensku, tak sa ledva kníšu. Sú ľudia, ktorí sa vďaka vzdelaniu alebo dobrým kontaktom majú finančne dobre. Potom sú tu takí, čo sú odkázaní na ťažké manuálne práce alebo živoria. Stačí prejsť zopár stoviek kilometrov zo západu na východ Slovenska a každému je to hneď jasné.
Mladí sa potrebujú rozvíjať. Slovensko je krajinou všetkého, len nie možností, a preto sú nútení uchýliť sa k riešeniu vycestovať za prácou alebo brigádou do zahraničia.Veľakrát odídu, pretože v zahraničí nájdu to, čo im Slovensko nemôže ponúknuť.

Aké druhy brigád si cez leto hľadáš? Kde všade si už pracoval?

Juraj: Posledné dva roky som sa orientoval na zahraničie. Hlavne na Nemecko. Dôvody sú jasné, študent si tam dokáže zarobiť omnoho viac ako tu. Získa tiež zaujímavé skúsenosti a v neposlednom rade je to aj kvôli jazyku. Roky predtým som však počas leta ostával doma a brigádoval, kde sa dalo. Väčšinou to bolo u nás v meste, dve letá v potravinárskom priemysle a jeden rok v štátnej správe.

René: Brigády cez leto si nemusím hľadať, pretože mám jednu stálu. Pracoval som už ako rozhodca a momentálne som zamestnaný v Ligium Poprad s.r.o.

Klaudia: V lete som pracovala ako čašníčka v kaviarni, aj ako predavačka v bio obchode s kozmetikou.

Katka: Väčšinou hľadám brigádu v zahraničí, hlavne v hoteloch, kde na leto prijímajú zahraničnú výpomoc. Vyskúšala som rôzne zamestnania. Už od 14 rokov si sama zarábam. Tri roky som strávila v zmrzlinárni, potom som opatrovala poľské deti v Írsku, pracovala som v talianskej reštaurácii a v hoteli v Írsku. Posledné dva roky som

foto: myuvn.com

strávila v Anglicku. Opäť som si privyrábala prácou v hoteli, no aj v indickej reštaurácii. Keď som nastúpila na Katolícku univerzitu v Ružomberku, chvíľu som bola zamestnaná aj v Hoteli Kultúra.

Maťo: Väčšinou si zarábam manuálnou prácou. Je to ťažké, no vyskúšal som už aj iné zamestnania. Brigádoval som na stavbe, ale aj v Tescu pri pokladni a pomáhal som s dokladaním tovaru.

Ako zarobené peniaze využívaš? Na čo ich minieš?

Juraj: Zarobené peniaze sa snažím míňať čo najmenej. Niečo mám odložené a z ostatného žijem popri peniazoch od rodičov.

René: Míňam ich na rôzne veci. Buď na to, na čo ich práve potrebujem alebo len na bežné prilepšenie si.

Klaudia: Peniaze si zvyknem odkladať a míňam ich len na veci, ktoré potrebujem, teda oblečenie alebo jedlo. Z času na čas ich však rozflákam aj na párty. No väčšinou si zarobené financie šporím.

Katka: Zarobenými peniazmi si platím výdavky spojené so štúdiom. Je to preto, lebo doma na tom nie sme finančne najlepšie. Samozrejme, si zvyknem aj dopriať. Rada nakupujem oblečenie alebo kozmetiku. Peniaze míňam aj na cestu za priateľom, ktorý býva v Čechách.

Maťo: Ak sa dá, tak šetrím. Míňam len na nutné veci a keď mi niečo ostane, doprajem si.

Čo ti letná brigáda dá okrem zarobených peňazí?

Juraj: Veľa skúseností, zážitkov, väčšiu sebadôveru a podobne. Spoznal som zaujímavých ľudí a sám sebe som dokázal, že sa viem o seba postarať.

René: Hlavne skúsenosti a rozšírenie vlastných obzorov.

Klaudia: Letná brigáda mi dáva množstvo skúseností, praxe a naučí ma veľa vecí, ktoré sú potrebné do života a ktoré ma na život pripravia. Veď bez práce nie sú koláče.

Katka: Pred dvoma rokmi som vďaka zahraničnej brigáde spoznala svoju lásku. Okrem toho veľa cestujem a spoznávam nové krajiny a nových ľudí. Priateľstvá, ktoré počas letnej brigády vznikli, trvajú dodnes. Dôležité sú aj skúsenosti. Viac si vážim peniaze a viem, že mnoho ľudí takto pracuje celý život a nie je to jednoduché. Aj keď veľa ľudí si povie, že práca v Anglicku stojí za to, že si zarobíte veľa a že sa máte dobre, nie je to celkom pravda. V zahraničí mne a aj ostatným býva smutno za domovom a to, že majú peniaze, ich šťastnými neurobí.

Maťo: Najdôležitejšie sú skúsenosti a možnosť spoznať nových ľudí.

Čo bolo nevýhodou práce cez leto, prípaden, čo bolo nevýhodou tvojej brigády?

Juraj: Nevýhody boli minimálne, musím povedať, že som mal možno aj trochu šťastie a problémy sa mi oblúkom vyhli. Ak by som mal ale niečo vypichnúť, bolo by to asi to, že som pracoval v kuchyni, kde som až tak nevyužíval cudzí jazyk. Samozrejme, istá úroveň využívania tam bola, ale mohlo to byť aj lepšie.

René: Nevýhodou práce v letných mesiacoch je, ako v mnohých zamestnaniach, skoré vstávanie a, v neposlednom rade, aj menej voľného času.

Klaudia: Málo voľného času, ktorý by sa dal využiť aj efektívnejšie. Napríklad viac športovania a trávenia času vonku s priateľmi alebo rodinou. Nevýhodou mojej brigády bolo hlavne to, že som pracovala v zafajčenej miestnosti. Iné negatívne skúsenosti som nemala.

Katka: Nevýhodou je práve nedostatok oddychu. Neoddýchnem si najmä po škole. Je to taký kolobeh života. Som v škole, potom mám skúšky, ktoré musím rýchlo spraviť a utiecť do zahraničia. Zarobím si a opäť študujem. Tým, že už šesť rokov pracujem cez leto v zahraničí, si ho veľmi neužijem. Chýba mi slnko. V mojej poslednej práci v Anglicku bola nevýhodou hlavne ťažká práca. Ďalšou nevýhodou je jazyková bariéra – hoci môžete mať dobrú angličtinu, v prípade krivdy sa nikdy neobránite tak ako doma. Rozdielom medzi prácou v zahraničí a na Slovensku je v peniazoch a v tom, že Angličania vám dajú pocítiť, že ste cudzinka.

Maťo: Nevýhodou je to, že človek premárni i ten čas na oddych prácou.

foto: countryliving.co.uk

Mladí si radšej finančne prilepšia, ako by mali leňošiť

IVANA SKYSĽAKOVÁ

Lucia, 27

Po skončení vysokej školy zdravotníctva odišla pracovať do Nemecka. Nemecký jazyk ale zo začiatku ovládala len pasívne. Tvrdí však, že keď sa v ňom začala zlepšovať, rástol aj jej plat a tiež postavenie. Dnes je zdravotná sestra a v Nemecku zarába 1900 eur. „Nedá sa to so Slovenskom vôbec porovnať. Mám známe, ktoré za tú istú prácu dostanú na Slovensku 700 eur. Je pravda, že v Nemecku sú vyššie náklady na bývanie, potraviny a oblečenie, ale aj tak je to dvakrát vyšší plat, ako by som zarobila doma. Toto pokladám za veľkú výhodu a nemenila by som."

Privyrába si ako stavebný robotník na východnom Slovensku. „Mám dobrého šéfa a sme s kolegami dobrá partia. Ubytovanie mám v rámci firmy zadarmo, no platím si obedy. Zarobím okolo 580 eur v hrubom. Nevýhodu vidím akurát v skorom vstávaní a všetko závisí od toho, čo musím v ten deň stihnúť. "

Matúš, 25

Jozef, 22

Jozef mal zase skúsenosť so zberom jabĺk v Taliansku. „Keď som tam bol minulé leto prvýkrát, vedel som len, že zber potrvá tri až štyri týždne. Moja pracovná doba bola osem hodín denne a každý týždeň som mal deň voľna. Začínal som o ôsmej hodine ráno a mal som hodinovú prestávku na obed. Vychádzalo to tak sedem eur na hodinu, no hoci som bol platený od hodín, musel som stihnúť nazbierať počas dňa sedem debien jabĺk. Je to fyzická drina, ale s platom som bol spokojný."

Pracuje už štyri roky ako barman v Írsku. „Nechcel som ďalej pokračovať na vysokej škole a zahraničie ma vždy lákalo. Veľa ma to naučilo, osamostatnil som sa. Dnes viem namiešať akýkoľvek drink a moja angličtina je skvelá. Zarobím si 2300 eur."

Dominik, 25

Lenka, 22

„Brigádu beriem ako spôsob prilepšenia si počas leta, aby som peniaze nepýtala od rodičov. Ale určite to nechcem robiť do budúcna. Už teraz mám zdravotné problémy, pretože stále vykladám a skladám tovar. Mám tak dve eurá aj tridsať centov na hodinu," priznala Lenka, ktorá pracuje v supermarkete na východnom Slovensku.

„Ja na Slovensku brigádujem rada. Som z okolia Trenčína a každé leto pracujem ako čašníčka v Bratislave. Viem si zarobiť 800 až 1000 eur. Výhody, ktoré mám, sú v podobe stravných lístkov a možnosti dohadovať si zmeny," povedala študentka Mária

Mária, 19

foto: depositphotos.com

RÍM

MAGDALÉNA PALUCHOVÁ

foto: Magdaléna Paluchová

Z autobusu číslo sedemde

Napadá mi tá z karikatúr Cynickej obludy, kde Gašparovič kondoluje pani Ko

Metro tiež nie je bohviečo. Volume tvojho zariadenia neprehluší piskot podzemky „číslo“ B. Okrem toho nefunguje klimatizácia. A pre niektorých možno aj dobre, lebo z Céčka ťa musia rozmrazovať. Tento nepríjemný kontrast ti však spôsobí aspoň príjemný zápal močových ciest. Z autobusu číslo deväťdesiat sa nedostaneš živý, ak nastúpiš na štartovacej zastávke Termini a chceš vystúpiť v polovici trate. Podobnosť s tridsaťjednotkou z Mlynov na Zochovú čisto náhodná. V každom veľkomeste existuje jeden killer. Čo jeden. Lenže ja som z malej dediny. Keď sme mali štyri roky, pieskovisko bolo desať krokov od hnojiska u deda na záhrade a autobusy chodia doteraz prázdne, lebo ľudia nikam nechodia. Ale na toto nemám. Alebo práve preto. Viac ako pot nezvládam chvátajúce ruky všade okolo mojej hlavy. A vlastnú nervozitu.

„Taliani stále niečo chcú. Najprv sa pýtajú, až potom rozmýšľajú...“

No v autobuse číslo sedemdesiatpäť z Ponte Mammolo; tam to teprve žije. Karoséria hrkoce, ujovi padajú okuliare, chlapcovi lezú pri nárazoch slúchadlá z uší a ja cítim polohu všetkých vnútorných orgánov. Som najnetechnickejší typ, nechceli by ma ani ako komparz vo fabrike na Lego. Ale dobrovoľne rozmýšľam, čo existuje na tlmenie nárazov vozidla? Ak sa ti podarí a nezomrieš na ceste, zomrieš v mestskej doprave. Zvyk je železná košeľa. V sedemdesiatpäťke sa spolu vezú Indovia, Filipínci, Rumuni, Rusi a rôzni černosi. Sem-tam nejakí talianski dôchodcovia, ktorým už naordinovali nešoférovať. Všetci rozprávajú silným rímskym dialektom. Taliani stále niečo chcú. Najprv sa pýtajú, až potom rozmýšľajú, ako využiť vlastné zdroje na vyriešenie prob... Nedomyslím a už sa ma starká pýta, že do ktorého autobusu nastúpila.

Nerozprávam po taliansky.

Talianov nezaujíma, že nehovoríte po talianskyk, ak je šanca, že viete, čo potrebujú..

Sedemdesiatpäť. Ukazujem na prstoch najprv sedem, potom päť.

Nejaký mladík za oknami čaká, no nie na sedemdesiatpäťku. Meantime rozkopáva okolité smeti. Má čo robiť. Čo Kysučanovi prekáža v Ríme? Keďže kostolov je tu na osobu tak cca rovnako, odpoveď znie, neporiadok. Bordel. Hrozný bengál. Smetisko. Potkany. Chlap v košeli valí (rozumej šinie sa v kolóne) vo veľkom Nissane, poutiera si nos a papier vyhadzuje oknom. Decká vedľa ihriska dožujú jablká a ohryzky zahadzujú za živý plot niekomu na pozemok. Aspoň,

foto: Magdaléna Palúchová

siatpäť, ukáž mi bájny Rím

váčovej. Lebo myslím na Gombitku a jej Koloseum. Bájny Rím. Čačky mačky.

že prostitútky na Via Collatina si na seba vzali kožuchy. (Prečo má Rím prostitútky? Lebo Vatikán nedovolí nevestince. Prečo Rím toleruje Vatikán? Lebo voliči. Lebo voliči pobožníci. Prečo má Rím Vatikán? Lebo protiklady sa priťahujú a vo svete musí byť harmónia – pozn. neredaktora). Popri ceste v sedemdesiatpäťke je bilboard a za bilboardom reklama na gay weddings – dvaja bozkávajúci sa muži v oblekoch. Harmónia. Vo vesmíre. Aj na zemi.

„Čo Kysučanovi prekáža v Ríme? Keďže kostolov je tu na osobu tak cca rovnako? Odpoveď znie, neporiadok. Bordel. Hrozný bengál. Smetisko. Potkany."

Aj cesty sú plné dier. Za sedem dní sme roztrhali dve pneumatiky. Primátorka Virginia Raggi povedala, že Olympijské hry nebudú, lebo Rím má iné problémy. Napríklad diery na cestách. Samozrejme, mimo centra. A nejaký

oponent povedal, že to je hanba a voliči Raggi na to, že čo sa obúva, že či nevidí tie diery.

Na sedemdesiatpäťku niekedy čakám aj stodvadsať minút. Ale moja obľúbená charakteristika večného mesta je červenožltá, ktorá sa však nedá vidieť z autobusu. A niekedy aj hej, hlavne, keď hrá AS Rím doma: vo Vatikánskom rozhlase v centrálnom prehliadači fotografií po zadaní „Francesco" skôr ako pápeža vyhodí Tottiho Il Capitano. Sempre. Ale teraz už vynášam.

Systém nefunguje, až sa zdá, že sa oň nik nesnaží. Ale existuje nálada, zvyklosť a inakosť. A bary a trattorie sú plné, napriek tomu sa žobráci vo Vatikáne nedajú nakŕmiť a Taliani vedia, že keď praskne pneumatika, treba zavolať mestských. A ak prežijete byrokratický obrad, zaplatíte to všetci zo svojich daní. A všetko toto je presné aj nepresné, pekné aj odpudzujúce. Záleží len na nás. Stáli mi vlasy dupkom, dnes by som sedemdesiatpäťku nevymenila. Človek musí trochu otupieť, kým začne tolerovať. Ale niekedy si toleranciu mýlime s nezáujmom. Keď zvolili Kotlebu do parlamentu, chodili sme a pýtali sme sa gymnazistov na Kysuciach, čo je dobré a čo zlé na Slovensku. A jeden, že: „Dobré je, že môžeme odísť." A niekedy je to ozaj dobré. Nech idú, aj ja som išla a videla, že, žiaľbohu, a možnože aj vďakabohu, v každom poriadku sú isté diery. A veľa z nás sa vráti domov, hádam múdrejších, a o tom to celé azda je. O tom som nikdy nepochybovala.

foto: Magdaléna Palúchová

Júlia Rakytová: Keby som mohla, idem na Cyprus zas a znovu, aj tisíckrát

Júlia Rakytová je človek, ktorý miluje cestovanie, spoznávanie nových kultúr, ľudí a rozširovanie si obzorov iným, než bežným spôsobom. Miluje zábavu a čas strávený s priateľmi.

☐ **MARTINA PÚPAVOVÁ**

Júlia študuje posledný ročník psychológie na Filozofickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku. S myšlienkou vycestovať do cudzích krajín prostredníctvom Erasmu sa pohrávala od začiatku štúdia na vysokej škole. Prišla príležitosť a ona sa jej chytila všetkými desiatimi.

Vybrať si z ponuky krajín Cyprus bola náhoda, alebo si od začiatku vedela, že to bude táto krajina?
Čo sa týka Cypru, bola to taká spontánna voľba, ale určite viem, že bola úplne najlepšia a nemenila by som na nej nič. Určite som uvažovala aj nad možnosťou navštíviť iné krajiny, ale u mňa bolo rozhodujúce hlavne podnebné pásmo, teda Cyprus zvíťazil na plnej čiare. Milujem slnko a teplé dni. Keď som dorazila vo februári, chodila som tam v krátkych nohaviciach, čo bolo super.

Čo všetko bolo potrebné vybaviť pred tým, ako si mohla bezpečne vycestovať?
Prvá a najdôležitejšia vec bolo podať si prihlášku, ktorá obsahovala základné informácie o mne a doterajšom štúdiu. Tiež už obsahovala tri krajiny, pre ktoré som sa rozhodla v prípade vycestovania. Ďalej to bol anglický test (veľmi jednoduchá záležitosť), ktorý sa netýkal študentov, ktorí si vybrali pre mobilitu Česko a Poľsko. Ďalej nejaké to poistenie a potom už len prihlásenie sa na danú univerzitu a zabezpečiť si nejaké ubytovanie.

Človek by nemal dávať na prvý dojem, ale ten v ňom zanechá mnoho emócií. Aké boli tvoje prvotné pocity z mesta a z tvojej univerzity Neapolis University Pafos?
Samozrejme, že som nevedela, kde sa moja univerzita nachádza a ani ako sa k nej dostať, no keďže som človek až veľmi utáraný, dala som sa do reči s jedným spolucestujúcim (Indom), ktorý mi pomohol a presne mi vysvetlil čo a ako. Samozrejme, aby som si bola úplne istá, v "MHD" som sa dala do reči ešte s jednou slečnou s predpokladom, že je to študentka. Neskôr som sa k nej pripojila a spolu sme došli až k univerzite. Prvý dojem bol skvelý. Privítali ma na recepcii s tým, že moja izba ešte nie je úplne pripravená, ale že do hodinky sa môžem nasťahovať.

Aká bola tvoja dočasná univerzita v porovnaní s tou v Ružomberku?
Čo sa týka Neapolis University Pafos, bola úplne odlišná ako tá naša. Jej priestory boli zabudované do komplexu, ktorý pred nejakými rokmi slúžil ako hotel. Univerzita ponúkala všetko na jednom mieste. Internát, knižnicu, učebne, jedáleň s kafetériou, dokonca sme mali bazén, posilňovňu, tenisový kurt či recepciu. Univerzita tiež disponuje rôznymi laboratóriami, kde si študenti mohli vyskúšať, ako niektoré prístroje fungujú. Pedagógovia tam boli nesmierne priateľskí, nápomocní a ústretoví. S mnohými z nich som trávila veľa voľného času a ostala som s nimi v kontakte doteraz. Sú viac priateľmi ako učiteľmi.

A čo školský systém a skúškové obdobie?
Systém výučby bol dosť odlišný od toho nášho. Išlo o väčšiu interakciu medzi študentmi a profesormi. Veľmi sa mi páčilo, ako tie hodiny vyzerali. Nešlo o klasické prednášky, kde učiteľ siahodlho rozpráva a študenti ho ani trochu nepočúvajú. Väčšinou išlo o diskusiu študentov, ktorí sa vyjadrovali k danej problematike. Rozdiel je v podstate pri štúdiu magisterského stupňa, bakalársky

foto: Júlia Rakytková

stupeň je rovnaký ako u nás. Dostanete predmety, ktoré absolvujete úspešnou skúškou a prechádzate do ďalšieho ročníka. Rozdiel nastáva pri ukončovaní bakalárskeho stupňa. Neabsolvujete žiadne štátnice ani písanie bakalárskej práce. Urobíte poslednú skúšku a ste bakalár. Dostanete diplom a v prípade, že sa rozhodnete pokračovať, prihlásite sa na magisterský stupeň. Na magisterskom stupni je to však úplne odlišné. Vyučovanie prebieha od piatka do nedele. Ale nie každý víkend. Takmer všetci študenti mali už prácu, popri ktorej študovali. Čo ja osobne pokladám za veľkú výhodu.

Spomínala si, že z Cypru si si doniesla množstvo pozitívnych, ale aj nejaké negatívne skúsenosti. Vieš nám načrtnúť niektoré z nich?
Ako pozitívum vnímam úplne odlišný vzťah študentov s učiteľmi a ako negatívum, že ak ste aspoň trošku odlišný, muži sa k vám budú chcieť dostať bližšie, čo teda nemusí byť príjemné každému. Stretla som sa aj s takými vecami ako prenasledovanie. Vtedy som sa necítila veľmi bezpečne. Nakoľko sa mi to stalo hneď na druhý deň v Pafose, bola som dlhší čas trošku v strese. Hlavne, keď som išla niekam sama. Zopakovalo sa to viackrát, ale našťastie som sa vždy nejako prenasledovateľov striasla. Avšak ani táto skúsenosť nemení môj obraz o Cypre a teda, že je to nádherná krajina plná nádherných ľudí.

Hovoríš, že cestovanie máš v krvi, kde všade viedli tvoje kroky počas štyroch mesiacov na Cypre?
Dejiny na Cypre cítiť na každom kroku. V samotnom Pafose je mnoho parkov, kultúrnych pamiatok a hradov, ktoré pochádzajú z čias dávno minulých. Ale celá grécka časť Cypru je „jedna veľká pamiatka". Dokonca sa kúsok od autobusovej stanice nachádza archeologický park, ktorý je pre študentov prístupný zadarmo a je jedným slovom – nádherný. V podstate môžem povedať, že som navštívila všetky väčšie či menšie mestá gréckej strany (na Severný Cyprus som sa nedostala). Každé mesto bolo niečím iné, zaujímavé a malo čo ponúknuť.

„Ako pozitívum vnímam úplne odlišný vzťah študentov s učiteľmi a ako negatívum, že ak ste aspoň trošku odlišný, muži sa k vám budú chcieť dostať bližšie."

Počas cestovania si ochutnala aj tradičnú kuchyňu ostrova?
Čo sa týka stravovania, drvivú väčšinu som si varila sama, nakoľko som na to mala veľa priestoru, ale, samozrejme, som z času na čas zašla do reštaurácie, školskej jedálne alebo sme si varili s priateľmi. Nakoľko som veľký jedák, tradičnú kuchyňu som si nemohla odpustiť a doslova ju milujem. Mnoho čerstvej zeleniny, halloumi syru a pita bread.

Ako ťa vnímali tamojší obyvatelia ?
Miestni si hneď všimli, že som nová a snažili sa o mne zistiť čo najviac. Samozrejme, ich prvé tipy boli Rusko. Prvé mesiace som odpovedala len na otázky typu odkiaľ som, čo tu robím, ako sa mi tu páči, takmer všade, kde som prišla. No keď už ma všade poznali, tieto otázky sa vytratili.

Podľa tvojho rozprávania voľbu vyskúšať štúdium v zahraničí neľutuješ. Aké sú tvoje odporúčania pre váhajúcich študentov?
V prvom rade ho odporúčam úplne každému, aj tomu, kto si myslí, že by to v zahraničí nezvládol, lebo nevie jazyk. Naučí sa ho tam. Je to skúsenosť, ktorú by mal naozaj zažiť každý jeden študent, a keby to bolo na mne, dám to ako povinný predmet. Študent získa mnoho nových poznatkov, rozšíri si obzory, uvidí kus sveta, spozná ľudí, zlepší sa v jazyku, poprípade sa naučí nejaký nový. Zažila som veci a situácie, s ktorými by som sa doma nikdy nestretla. Keby sa dalo, už som tam. A, popravde, zvažujem možnosť ísť tam študovať. Takže určite neváhajte, chopte sa príležitosti a vyťažte z nej maximum. Keby som mohla, idem zas a znova aj tisíckrát.

foto: Júlia Rakytková

Z jedného prístavu odplávalo päť lodí, každá iným smerom

ALEXANDRA JURIŠOVÁ

Iba na malú chvíľu sa obzrime a vráťme spomienkami do detstva. Nemožno pochybovať o jeho autenticite, veď každé detstvo je svojím spôsobom odlišné. I keď deti sú si v niektorých sférach veľmi podobné, predsa len sú vychovávané inak, inými rodičmi, v inom prostredí.

Jarka a Kristián. Celý ich detský svet by sme mohli prirovnať k dvom planétam. Jarka žije na jednej, Kristián na druhej, avšak vesmír ich nejakým spôsobom spája, núti neustále na seba narážať, až kým toto spojenie chtiac-nechtiac neprijmú. Na prvý pohľad by sme ich označili slovom polarita, avšak pri dôkladnejšom prizretí sa zbadáme istú rovnakosť. Ani nie tak v detskosti a nevinnosti, ako v dokonalej súhre ľudských vlastností, ktoré nám napovedajú, že tieto deti k sebe jednoducho patria a je jedno, z akých rodín pochádzajú.

V knižnom románe s názvom Piata loď od slovenskej autorky Moniky Kompaníkovej, môžeme pozorovať viacero línií príbehu, ktoré sa po niekoľkých, priam až šokujúcich zvratoch, stretávajú a nastáva tak bodu zlomu. Prvá línia predstavuje generáciu troch žien - babku Irenu, matku Luciu a dcéru Jarku, ktorá je zároveň rozprávačkou príbehu. Jeho intenzita však graduje postupne. Jarka v ňom začína opismi bežných dní pozostávajúcich z detských radostí i starostí. V tom čase si ale ešte neuvedomuje, že čoskoro sa z nich rutina vytratí a jej detstvo sa celkom zmení. Druhá línia odkrýva Jarkin vzťah s mamou Luciou, ktorá jej odmala hovorila, aby ju nevolala mamou, pretože si pripadá ako stará krava. Taktiež ani babku Irenu nesmela volať babka. „Bývali sme spolu v Ireninom dvojizbovom byte necelý rok. Po týždni som pochopila, že akákoľvek iná alternatíva, ako táto svätá trojica, by bola bývala lepšia, ale Lucia povedala, že treba vydržať. Že donekonečna žiť nebude." Luciu by nejeden čitateľ označil za „matku roka", a to bez akéhokoľvek náznaku úsmevu. Túto líniu by som obzvlášť podčiarkla hrubou čiarou a najradšej za ňou urobila bodku, ktorá by prederavila papier a urobila dieru do stola. To však nie je možné. Je potrebné predstaviť Luciu ako učebnicový príklad dvadsaťtriročnej matky, ktorá nielenže nejaví záujem o svoje dieťa, ešte sa aj správa, akoby mala druhú pubertu. Čo je však najhoršie, jej pubertálne vyčíňanie zahŕňalo i dcéru. Lucia sa stretávala s pochybnými mužmi, ktorí často zavítali aj k nim domov. Pohľad na Jarkine detstvo sa v tomto úseku knihy rapídne mení. Odrazu si uvedomíme, že jediným problémom dievčaťa nie je len babka, mama, nedostatok pozornosti a lásky, no je i násilie, ktoré by žiadne dieťa poznať nemalo. A to v žiadnom prípade. Môžete si len domyslieť, čo sa asi dialo za zavretými dverami Jarkinej izby počas toho, ako sa po ich byte pravidelne prechádzali, tancovali, pili a zabávali cudzí muži...

Ďalšia a zároveň kľúčová línia pozostáva z kamarátstva medzi Jarkou a Kristiánom, ktoré vyústi do niečoho celkom nečakaného. Pomaly sa tak dostávame k spomínanému bodu zlomu. Ten nastane vo chvíli, keď sa Jarka rozhodne na železničnej stanici postrážiť dve malé batoľatá – dvojičky. Keď však ich matka dlho neprichádza, Jarka je nútená rozhodnúť sa. Odrazu sa ocitá v bezvýchodiskovej situácii, začína uvažovať nad tým, čo urobí s deťmi. „Musela som sa o ne postarať, práve ja, Jarka, ktorá dobre vie, aké je to zostať sama, s malými zásobami v igelitke a so zväzkom kľúčov vo vrecku – nie s jedným od bytu, ale so všetkými, ktoré sa používajú, od smetiakov, od pivnice, od schránky. Pretože Jarka sa musí o všetko vedieť postarať." A tak sa postarala aj o deti, ktoré pomenovala Jakub a Adela. Vzala ich do modrej záhradnej chatky nad železničnou stanicou, ktorá patrila babke Irene. Nebola však na ne sama, Kristián sa zhostil role otca. Naskytá sa nám však mnoho otáznikov, na ktoré nepoznáme odpovede. Čo urobia, keď im dôjdu peniaze aj všetky zásoby jedla? Čo ak jedno z detí ochorie? Kedy začnú rodičia hľadať svojho syna Kristiána? A dvojičky? Aké je možné východisko z takejto situácie? Všetky spomínané línie nás v konečnom dôsledku utvrdia v tom, že sú isté veci, ktoré si so sebou nesieme z detstva do dospelosti. Jarka nás presvedčí o tom, že detstvo nie je len čosi prechodné na ceste k zrelosti. Naopak, je kľúčové. Čitateľovi odkrýva všetko citlivé i necitlivé, preto môže veľakrát pociťovať neistotu, ľútosť, hnev, ba až znechutenie. Ak ste si však doteraz mysleli, že vaše detstvo za veľa nestálo, po prečítaní Piatej lode zmeníte uhol pohľadu.

foto: vydavatelstvoartforum.sk

Vitajte v raji. Pretože kamkoľvek idete, stáva sa to vašou súčasťou

Vo svojej knihe nám švédska spisovateľka Jennie Dielemans podáva ucelený obraz toho, ako to funguje v zákulisí našej dovolenky. Odkrýva tajomstvá ľudí, ktorí nám podávajú nápoje a ktorí sa snažia predať suveníry z vlastnej výroby. Taktiež i tých, ktorí sa snažia bojovať proti gigantickým hotelom a all inclusive balíčkom. Ale neúspešne.

JANA MATIAŠOVÁ

Cestovné kancelárie nám ponúkajú všetko v jednom a za najnižšiu cenu. Pre agentúru, ktorá nás tam dopraví a ubytuje, je to najvýhodnejšia ponuka. Za veľké peniaze malé výdavky. Veď to majú všetko do posledného centu vyrátané. Hotely nás lákajú, aby sme ostali v ich komplexoch. Budujú tam salóny krásy a kúpele, do izieb nám dávajú televízory a vírivky. Na jednom mieste nájdeme všetko, čo na relax a oddych potrebujeme. Autorka knihy sa ale na celý tento kolobeh pozerá inak.

Príbehmi ľudí nám ukazuje, ako gigantické hotely a spoločnosti nepodporujú ekonomiku krajiny a viac ako polovica peňazí sa vracia naspäť. Ako ľudia trpia hladom v krajine, ktorú my považujeme za príťažlivú a posielame z nej pohľadnice našim blízkym. Pretože nám je skvele, veď sme zaplatili za malý raj na zemi. Domáci sa však trápia s tým, ako uživia svoje rodiny. Pracujú do skonania síl, aby si domov odniesli plat, aký my minieme za jeden deň na dovolenke.

Kniha nás núti zamyslieť sa aj nad svojím správaním. Odzrkadľuje krutosť, ktorá sa nachádza v ľuďoch. Personál hotela – upratovačky, čašníkov alebo aj recepčnú – považujeme za niečo menej, ako sme my. Správame sa ako zvieratá a dokazujeme si, že sme malými bohmi v tomto rezorte. A ako práve my pretvárame obyvateľov destinácie na biznismenov alebo, ich práve naopak, oberáme o prácu.

Nevšímame si malé kaviarne, ktoré ponúkajú najlepšiu kávu, a nevšímame si ani malé reštaurácie. Oni sú cestou, ako sa zblížiť s kultúrou krajiny. Nepôjdem predsa do baru, kde mi nikto nerozumie a kde sa necítim na úrovni. Položme si otázku, koľkí z nás by išli do nóbl reštaurácie doma? Nikto, pretože tam si nemusíme dokazovať nič. Alebo nemôžeme.

Kniha, okrem iného, ponúka pohľad na vznik turistického priemyslu. Na historických faktoch a príkladoch je ilustrovaný obraz spoločnosti v minulosti, ako vzrástol najväčší biznis na planéte. Pretože človek je zvedavý, rád objavuje a hlavne má rád niečo, čo doma nemá. Vždy chceme to, čo práve nemáme. A z tohto i veľa iných dôvodov sa turistický priemysel bude rozrastať. „Turistický priemysel predáva niečo, čo nevlastní. Balí sny, ale predáva pláže, hory, ľudí, kultúry a núti chudobné krajiny, aby sa pretvárali podľa našich potrieb, nech sú akékoľvek."

OPLATÍ SA ČÍTAŤ

Keď Hitler bral kokaín a Leninovi ukradli mozog

Zabudnite na históriu, akú poznáte z dejepisu. Vlastne nie. Zabudnete na ňu aj bez toho, aby ste sa vôbec snažili. Autor Giles Milton vás totiž pútavými príbehmi presvedčí o tom, že fantázii sa medze nekladú.

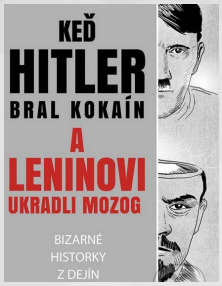

Krásna strojvodkyňa, krutá vojvodkyňa

Nová kniha od Pavla Vilikovského nám odkrýva príbeh mladého muža Ivana, ktorý pracuje v reklamnej agentúre. Ako je to u autora zvykom, seba i hlavného hrdinu stavia pred otázky, na ktoré sa v zhone života často zabúdame pýtať.

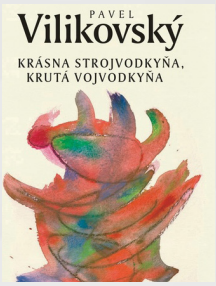

Mengeleho dievča

Volá sa Viola Fischerová a prežila pokusy nemeckého nacistického lekára, ktorý počas druhej svetovej vojny experimentoval na väzňoch v koncentračnom tábore. Kniha však zaznamenáva nielen jej život, ale i osudy iných, na ktorých by sme tiež nemali nikdy zabudnúť. (aj)

foto: absynt.sk, bux.sk, artforum.sk, martinus.sk

Zlodejka kníh plynie, vťahuje, drví a povznáša

Zvyčajne sa nestáva, aby prvou knihou, ktorú si dieťa prečíta, bola príručka pre hrobára. Ukradnutá z pohrebu vlastného brata. Príbeh deväťročnej Liesel však nikdy nebol obyčajným.

NIKOLA MARHEFKOVÁ

Život malej Liesel sa otriasa v základoch. Odchádza do pestúnskej rodiny, kde musí čeliť gniavivému smútku, nočným morám, výbušnej náture novej mamy či posmechu v škole pre svoju negramotnosť. S prívetivým adoptívnym otcom postupne praktizuje nočnú výučbu písania a čítania v pivnici, kde sú steny pokryté abecedou. Liesel spoznáva čaro slov, nadväzuje priateľstvá a rozširuje repertoár ulúpených kníh. Zvyká si na nový život. Všetko by plynulo normálne, keby nezačala vojna. Je rok 1939. A nemecká rodina učinila niečo, čo len zvyšuje pravdepodobnosť jej smrti.

Zlodejka vznikla podľa rovnomennej knižnej predlohy Marka Zusaka, a prostredníctvom fiktívneho príbehu na prvý pohľad demonštruje údely a útrapy druhej svetovej vojny. Nachádzajú sa v nej referencie na tzv. riešenie židovskej otázky, norimberské zákony, Krištáľovú noc či hyenistickú masovú vraždu kníh datovanú na Vodcove narodeniny, ktorá mala eliminovať nežiaduce vplyvy. Zlodejka však nie je dráma vyslovene o druhej svetovej vojne – tá slúži „len“ ako kulisa. V skutočnosti urobil autor geniálny ťah, keď z reálnych udalostí a ideologických praktík vyskladal zátišie príbehu, vďaka ktorému vynikla ústredná myšlienka. Sila slov.

Kde výstižnejšie by sa uhniezdil motív sily slova, ak nie v prostredí nacistického Nemecka? Divák je konfrontovaný trpkými pasážami Hitlerovej propagandy, v ktorej si dôkladne zvolené slová podmanili mysle staršej i mladšej generácie. Paralelne sa dejom vinie aj „opozícia“; sila slov, ktorá prekonávala strach, obhajovala ľudskosť, oslobodzovala. Spolu s myšlienkou a kvalitným technickým prevedením sú ťažiskovými piliermi filmu prepracované a hodnoverne stvárnené postavy. Pôsobia autenticky, so všetkými neduhmi aj kladnými stránkami. Láska na prvé zhliadnutie nastane pri Hansovi Hubermannovi (Geoffrey Rush). Prívetivý tatko, ktorého dobrosrdečnosť vyviera z očí, gest, zo spôsobu, ako sprisahanecky žmurká na Liesel, z hry na harmoniku a objatí, ktorými zaháňa zlé sny. Pozitívny vzťah k manželke Rose (Emily Watson), ktorej jadro slovnej zásoby tvoria synonymá hanlivých slov, sa vytvorí dodatočne. V jej prísnej povahe a drsnom správaní tlie láska k Liesel aj Hansovi. Na pohľad nesúrodá dvojica pestúnov tak vytvorí dievčaťu láskyplný domov. Je na mieste podotknúť, že situovanie príbehu do prostredia Nemecka dokázalo podkopnúť nohy polarizovaniu ľudí na „tých dobrých a zlých“. Rodina Hubermannovcov totiž reprezentuje pohľad zvnútra – a toť, že nie každá nemecká rodina súhlasila s nacistickým režimom a do istej miery sa dokázali vzoprieť. I keď, spôsob, akým to spravili Hubermannovci, je zdrojom čoraz gradujúcejšieho napätia.

Hoci sa nachádzame v Nemecku v období vojny, vizuálna stránka akoby tomu vôbec nenasvedčovala, miestami je až rozprávková. Diváka navyše príbehom sprevádza netradičný rozprávač. Smrť. Jej komentáre oscilujú medzi vyzdvihovaním ponurej atmosféry a zvláštnou príchuťou humoru, čo príbehu dodáva akýsi nadhľad a úplne nový rozmer. Úsmev cez slzy. Napriek ťaživej a ponurej atmosfére vojny navádza film hmatateľnú vôňu priateľstva, Hansových cigariet, petrolejky pivnici, ktorá osvetľuje slová na stene, stelesnenej ľudskosti a dobra. Zároveň je tu prítomné čosi nedefinovateľné, čo presahuje rámec definícií a opisov. Čosi ako kinematografická charizma. Zlodejka plynie, nenútene vťahuje diváka do epicentra príbehu a drví a povznáša ho zároveň.

OPLATÍ SA VIDIEŤ

Druhá šanca (Collateral Beauty)

Pracovník reklamnej agentúry stratil v živote svoje jediné šťastie, dcéru. Jeho kolegovia sa mu snažia pomôcť zmierniť jeho žiaľ, a tak pre neho pripravia stretnutie s Láskou, Časom a Smrťou.

Aj dvaja sú rodina (Demain tout commence)

Samuelovi jedného dňa zaklope na dvere jeho víkendová láska Kristin. Odovzdá mu dieťa, ktoré je jeho, a utečie. Samuel sa ju snaží nájsť, no márne. A tak mu neostáva nič iné, len sa o dcéru postarať.

Masaryk

Príbeh o Janovi Masarykovi, diplomatovi a československom ministrovi zahraničia. Záhadne sa vytráca z politického sveta a na niekoľko mesiacov sa ocitne v Amerike. Film zachytáva jeho život v tomto období na pozadí historických udalostí. (lf)

foto: csfd.sk, imdb.com

Najočakávanejší slovenský film Únos odhaľuje zákulisie špinavých mafiánsko-politických praktík

Brutalita 90-tych rokov a éry mečiarizmu zobrazená v slovenskom trileri. Na slovenské pomery nadmieru podarená snímka. Réžia a scenár v podaní Mariany Čengel Solčanskej môže svojím potenciálom zaujať širokú škálu divákov – tých, ktorí to zažili na vlastnej koži, aj tých, ktorí o násilnostiach počuli len z rozprávania staršej generácie.

KATARÍNA KONEČNÁ

V tom môže tkvieť aj základný problém filmu. Rôzne narážky mladšia generácia nemusí pochopiť, a aby si dokázali spojiť nepriamo označené postavy ako predseda, strana či starý s reálnymi politikmi, budú si možno musieť čosi doštudovať.

Príbeh, postavený na skutočnej udalosti, môže chvíľu pôsobiť mätúco, keďže popri skutočných postavách si vo filme zahrala jednu z hlavných úloh vymyslená novinárka, ktorá sa neodbytne snaží zistiť detaily smrti jej brata. Od nej sa odvíja celý dej. Všetko začína silvestrovskou oslavou v roku 1993, po ktorej nájde ráno na dvore odrezanú hlavu svojho brata. Pátraním po vrahovi sa zamotáva viac a viac do mafiánsko-politických vzťahov, približuje nám, aké bolo zákulisie vzťahov „predsedu“ a „prezidenta“ a prečo vlastne k zavlečeniu Kováča mladšieho došlo.

Pamätníkov určite poteší snaha o autentickosť prostredia vo forme vulgárnych nadávok, mítingov HZDS na Pasienkoch či nezabudnuteľná prerábka predvolebného motta Vivat Slovakia. Film prináša aj čiastkový obraz spoločnosti tej doby – takmer každý fajčí Marlborky, vozí sa na (vtedy nových) Favoritoch a doma pozerá novoročný príhovor prezidenta na krabicovej Orave. Po kostýmovej stránke rozhodne potešia detaily v podobe baloniakov, štýlových retro oblekov a okuliarov, ale aj verne zobrazené bratislavské diskokluby z 90. rokov.

Za scénou však nezaostávajú ani herecké výkony. Milan Ondrík sa roly mladého zhostil s maximálnym prehľadom a postavu doviedol do dokonalosti. Z Maroša Kramára mali mnohí obavy, predsa len je to divadelný a seriálový herec, no rovnako aj on bez akýchkoľvek problémov zvládol gestá a rétoriku predsedu. Trojicu najvýraznejších postáv dopĺňa Daniel Heriban, presvedčivý kráľ podsvetia Efendi.

Ide o prvý film svojho druhu – reálne spája a vykresľuje detaily násilného zavlečenia prezidentovho syna Michala Kováča mladšieho do zahraničia, čo tomu predchádzalo a prečo v boji o moc musel zaplatiť životom Róbert Remiáš.

Dokáže láska prekonať predsudky ľudí ?

Najnovšieho filmového stvárnenia známej rozprávky Krásky a zviera sa tentoraz chytila spoločnosť Disney. Muzikálová prerábka neprekvapila príbehom, ale spôsobom spracovania.

JANA BARTOŠOVÁ

Niekoľkokrát oživený príbeh o vzťahu krásky k zvieraťu svojím dejom neprekvapil ani neohromil. Výhodou je kvalitné spracovanie hlavne v 3D verzii. Moderné využitie grafiky prepojené s hudbou, spevom a tancom zanecháva v divákoch emotívny dojem.

Hlavnú úlohu stvárňuje Emma Watson, ktorá svojou túžbou vzdelávať sa pôsobí na miestnych dedinčanov ako čudáčka. Emma prijala úlohu hlavne z toho dôvodu, že si mohla zahrať feministickú postavu, ktorou je aj v skutočnom živote. Jej stret so zvieraťom, ako ho poznáme z tradičného príbehu, bol napätý. Pod zámienkou zachrániť svojho otca sa upísala spolunažívaniu s netvorom. Trpké začiatky odľahčili veselé momenty krásky so živými predmetmi. Nechýba hovoriaci svietnik, spievajúci klavír alebo zakliate šteniatko. O dramatické momenty sa postaral hlavne nešťastne zamilovaný miestny hrdina. Príbeh má svoje pútavejšie, ale aj nudnejšie chvíle. Tvorcovia si dali veľmi záležať, aby sa muzikál líšil od rozprávky hlavne hudobným spracovaním. No práve muzikálové výkony sú občas pre svoju dĺžku výzvou pre pozornosť divákov. Naopak, plusom je aj viacero príbehov lásky, na ktoré pri tradičnej rozprávke nie sme zvyknutí.

foto: www.imdb.com

Pohoda – Jake Bugg

Festival Pohoda už 21. rok ponúka hromadné rande s piesňami a hudobníkmi, ku ktorým prechovávame isté city. Ak aj nie, možno ich nasledovnými riadkami rozdúchame.

NIKOLA MARHEFKOVÁ

Samotní organizátori prirovnávajú akciu k plnohodnotnej návšteve, kde máte k dispozícii všetko, aby ste sa cítili dobre. Vzhľadom na interpretov zastupujúcich viaceré žánrové zázemia tak môžeme hudobnú zložku festivalu analogicky prirovnať k rozmanitému občerstveniu, kde si prídu na svoje milovníci mäsa, vegetariáni, ako aj veľmi prieberčiví ľudia. Už terajšími lákadlami sú éterická Birdy, nórske komediálne duo Ylvis či Solange. My však predostrieme menej notoricky známe meno, ktoré kvalitami nezaostáva.

Jake Bugg

Na pohľad nenápadný mladík od susedov, ktorý obľubuje všetky odtiene čiernej a pravidelne si zaťažuje pľúca cigaretami. Usmieva sa príležitostne, pre niektorých reportérov nie je práve prívetivá povaha. Kto sa však nenechá odradiť, spozná sympatického nekonvenčného Brita, ktorý nie je riedený požiadavkami a trendmi súčasného hudobného priemyslu a ponecháva si vlastnú identitu. Stačí počúvať.

Svoje zdanlivo chladné vystupovanie kompenzuje pestrou tvorbou, kde má poctivé zastúpenie country, blues, folk a rock. Jeho hitovica Two Fingers by mohla byť neoficiálnou hymnou Pohody, ktorej znenie úplne korešponduje s názvom festivalu. Na podobnú nôtu nadväzujú aj ďalšie skladby. Kto sa rozhodne zotrvať pod jeho pódiom, mal by sa náležite pripraviť na zmeny svojho citového rozpoloženia, spôsobené prechodom od energických vypaľovačiek po balady, kde bude (ne)diskrétne siahať po pive, ktorým zapije instantne vytvorený žiaľ. Pri určitých skladbách je takmer vylúčené obsedieť, hoc budete zamestnaní prijímaním potravy či tekutín, hudba si vyžiada aspoň kývanie hlavy do rytmu. Taká Slumville Sunrise v sebe kĺbi prvky piesne, ktorá drží poslucháča ako rukojemníka, až kým neskončí: docieli to podmanivým rytmom, strhujúcim refrénom (znalosť textu len zjednoduší vykričanie si hlasiviek, do toho) a gitarovým sólom. Gitara je pritom akoby spevákovou odnímateľnou končatinou, ktorú vie dokonale a s ľahkosťou ovládať. Po takýchto piesňach sa cítite príjemne vyčerpaní, a to ste sa len nimi pokúšali udržať tempo.

Poslucháčov vie Jake odzbrojiť aj komornejšími piesňami. Niektoré pripomínajú skladby zo starých gramofónov, iné majú súčasnejší nádych. Sprostredkúvajú spomienky, nostalgiu a čosi vzdialené, čo môže vyústiť až do takého štádia zahĺbenia sa, kde človek len neprítomne hľadí pred seba. Viaceré

OPLATÍ SA POČUŤ

Hidden Citizens

Sú iní, svojrázni a zatiaľ málo komerční. Dotvárajú atmosféru pri popoludňajšom čaji alebo pri romantickej večeri. Repertoár je naozaj chvályhodný a najmä pestrý. Na konte majú cover verzie známych piesní (ktorým vdýchli nový život), ale aj vlastnú tvorbu.

Dj Wich - Veni Vidi Wich

Pretože album Veni Vidi Wich je veľmi dobrá československá spolupráca. Od rytmických skladieb, ktoré roztancujú hlavne myseľ, po zamyslenia hodné texty – všetko na jednom mieste.

Raign

Britka, ktorú podľa jej vlastných slov z piesne ani „nebo nezadrží". Texty píše sama, skladá aj hudbu, a je to naozajstné pohladenie pre ušné kanáliky. Hudba sa pomaly dostáva pod kožu ako ihla. Až na to, že táto procedúra je bezbolestná, ba dokonca potešujúca. (jm)

foto: jakebugg.com, i.ytimg.com, djwitch.com, de.tunes.zone.com

balady (napr. Love, Hope and Misery) sú typu „psychicky ťa zničím, ale aj tak ma budeš nehynúco milovať," pričom nejde o prvoplánové parazitovanie na emóciách, ale o čisté odkrytie speváckovho života a jeho mysle. Často v piesňach znie len jeho hlas a jeho gitara. Minimalizmus, z ktorého sa vyťaží maximum. Texty len podčiarkujú Buggovu zrelosť, a tak aj poslucháč akoby mentálne zostarne.
Spomedzi hudobníkov môže svojím mladým vekom pôsobiť ako „festivalový Benjamín", avšak festivaly sú jeho prechodným domovom. Naživo znie rovnako dobre, ak nie lepšie ako v štúdiových verziách, až človek odoláva nutkaniu zakričať: Dajte, prosím, tomu chalanovi trochu priestoru na pódiu, mikrofón, gitaru, a o zážitok máte postarané. Ako sám povedal, hudbu vníma ako únik z reality. A má všetky predpoklady na to, aby ste sa pri ňom cítili rovnako.

Ed Sheeran: „Utekám pred zákonom cez polia a opíjam sa so svojimi priateľmi..."

Hudba má byť o pocitoch. O takých, ktoré vo vás vždy vyvolajú spomienky na ľudí a na miesta. Alebo na oboje. Preto si Eda treba zapnúť a pri čítaní tejto recenzie to proste len precítiť. A keď tak urobíte, pochopíte pravý zámer autora.

JANA MATIAŠOVÁ

Hovorí sa, že najlepšie priateľstvá začínajú lúsknutím prstov. Len tak, odnikadiaľ, a trvajú až dovtedy, kým im to dovolíte. Presne ako Happier. Je dôležité mať pri sebe rovnakých bláznov ako ste vy, ktorí vás podržia, keď spadnete. A ktorí vás zodvihnú, keď sa dosmejú. Eraser je toho jasným príkladom. A keď zistíte, že potrebujete niekde vypadnúť a kúpite si na poslednú chvíľu letenku nevedno kam, hlavne že bola za 20€, voláte rýchlo priateľom, ktorí sú už pobalení. Cestou na letisko zapnú v rádiu Shape of you a vôbec nič vám nevyčítajú. Kufre máte väčšie ako je kufor auta, ale máte tam len dôležité veci. A v tých ďalších dvoch taškách tiež. Ženy sú proste také. Každá sme niečia Nancy Mulligan. Nevadí, že máte panický strach z lietadla, veď na palube predávajú alkohol. A ten posilňuje telo aj myseľ. Aspoň na chvíľu sa cítite ako v texte Castle on Hill. Po tretej whisky sa zobudíte v meste, ktorého názov ani nemôžete vysloviť. Od leta to má veľmi ďaleko. Asi ste si pomýlili krajinu. Barcelona to zrovna nie je. Jedine tak ako názov piesne vo vašom iPode. Ubytujete sa v najlacnejšom hosteli, kde ste na izbe dvanásti, a dobrodružstvo s názvom Bibia Be Ye Ye môže začať.

S priateľmi po boku je ale všetko jedno. Zapnete Galway Girl a rútite sa ulicami mesta, ktoré vyzerajú lepšie ako na obrázkoch. Pomaly si robíte „selfie" fotky na Instagram. Pridávate jedlo na „svoj deň". A potom si len tak pre lepší deň kúpite Supermarket Flowers. Pretože je to teraz v móde. A pretože sa nestaráte. Všetko je Perfect ako Edova pieseň. A po nej nasleduje What do I know – a presne s týmito slovami a smiechom končíte na nepohodlnej posteli okolo chrápajúcich ľudí. A viete, že vaše dobrodružstvo ešte len začína. Lebo naozajstné priateľstvo a úsmev na tvárach ľudí okolo vás je presne tá How would you feel skladba. A ráno začínate ako New Man (alebo girl) a večer žiarite ako svetlo v tmavom svete a potápate sa (Dive) do momentov ako je tento. A keď sa po úspešnom dobrodružstve nič nevymaže z vašej pamäte a vášho pamätníčka, pustíte si Hearts Don't Break Around Here. Pretože vaše srdce sa neláme, len prikladá do skladačky života ďalší dielik.

foto: billboard.com, playbuzz.com

Pre výšku ju odpisovali, ona prepísala históriu

To, čo dosiahla, sa pred ňou nepodarilo žiadnej Slovenke. Tenistka Dominika Cibulková sa stala v marci svetovou štvorkou. Má pritom potenciál, aby sa posunula ešte vyššie.

IGOR DOPIRÁK

Zistého hľadiska je tenis v niečom podobný ako basketbal či volejbal. Aj pri tenise platí, že čím ste vyšší, tým máte oproti súperovi väčšiu výhodu. Najviac sa to prejavuje pri podaní. Vyšší tenisti nastrieľajú počas zápasu viac es a ich podania idú vyššou rýchlosťou.

Aj preto mnohí Dominiku Cibulkovú odpisovali. Dvadsaťsedemročná slovenská tenistka meria iba 161 centimetrov. Z hráčok, ktoré dlhodobo patria do najlepšej svetovej stovky, je od nej nižšia iba jedna tenistka – Misaki Doiová z Japonska (155 cm). I tak dosiahla Cibulková to, čo sa nepodarilo žiadnej jej krajanke.

Lákalo ju plávanie či krasokorčuľovanie

V pondelok 20. marca 2017 sa Cibulková stala oficiálne prvou slovenskou tenistkou, ktorá sa ocitla na štvrtom mieste svetového rebríčka WTA vo dvojhre. Žiadna Slovenka ešte nebola tak vysoko. Najbližšie k tomu pred Cibulkovou mala Daniela Hantuchová, jej maximom ale ostala piata pozícia.

Cibulková zároveň vyrovnala slovenský národný rekord Miloslava Mečíra. Aj jemu patrilo vo svetovom rebríčku štvrté miesto. Prvý raz sa naň dostal 22. februára 1988. Cibulková teda vyrovnala jeho historický zápis po dvadsiatich deviatich rokoch. „Je to krásny a nevšedný úspech, ktorý sa nestáva hocikedy. Dominike prajem, aby si to vychutnala a aby posunula latku ešte vyššie," priznal momentálne už päťdesiatdvaročný Mečír pre SME.

Cibulková sa pritom nemusela venovať tenisu. Ako dieťa ju lákali aj iné športy. „Skúšala som plávanie. Veľmi som chcela robiť i vodné lyžovanie, stále som chcela jazdiť. No tatino, ktorý ho trénoval, povedal, že na Slovensku na to nie sú podmienky," uviedla bratislavská rodáčka pre svoju oficiálnu webovú stránku. Isté obdobie ju lákalo krasokorčuľovanie. „Odradilo ma to, že som musela na tréning vstávať o šiestej ráno. Všade navôkol bola ešte tma. Povedala som si, že toto nemôžem robiť," priznala.

Od pár dolárov k jedenástim miliónom

Cibulkovej prvým zárobkom bolo 133 dolárov. Získala ich ako pätnásťročná na turnaji v českých Průhoniciach, hoci vypadla už v kvalifikácii. Mama jej vtedy pri odchode z turnaja povedala: „Choď si ešte po peniaze. Zarobila si pár dolárov." Mladá tenistka ostala prekvapená. „Mami, a oni nám zato aj platia?" reagovala. Bolo to v jeseni 2004.

O pár mesiacov neskôr už Cibulková získala svoju prvú väčšiu odmenu. V apríli 2005 postúpila na turnaji v marockom Rabate do finále. Napriek prehre zinkasovala 980 dolárov. „Zarobila som takmer tisíc dolárov. Peniaze som si naukladala na posteľ a odfotili sme si to, pretože išlo o prvý veľký zárobok, z ktorého som sa veľmi tešila. Začala som výraznejšie vnímať, že za tenis dostanem aj peniaze," spomínala Cibulková pre svoju stránku.V súčasnosti už môže na podobné chvíle spomínať iba s úsmevom. Cibulková je najlepšou slovenskou tenistkou nielen vzhľadom na postavenie vo svetovom rebríčku, ale aj z hľadiska zisku z turnajov. Za celú svoju doterajšiu kariéru zinkasovala za svoje výkony na kurtoch viac ako jedenásť miliónov dolárov. Aj spomínaná Hantuchová zarobila počas kariéry menej, hoci je o šesť rokov staršia.

Všetci musíme byť trochu sebeckí

Cibulková sa so štvrtým miestom vo svetovom rebríčku nechce uspokojiť. Verí, že sa dokáže posunúť ešte vyššie. Preto v januári tohto roka oznámila, že vynechá tohtoročné zápasy vo Fed Cupe (medzinárodná ženská tímová súťaž – pozn. red.).

„Vzhľadom na náročnosť turnajového programu v tomto roku som sa rozhodla sústrediť na svoj individuálny program. V ňom by som chcela urobiť maximum pre prípravu na turnaje, ktoré nasledujú aj po fedcupových zápasoch. Preto som sa rozhodla, že vynechám Fed Cup v mojom tohtoročnom kalendári. Teším sa na príležitosť reprezentovať Slovensko v budúcom roku," uviedla vo svojom stanovisku.

Jej vyhlásenie rozvírilo medzi fanúšikmi vlnu nevôle. Vo Fed Cupe totiž tradične patrila medzi opory. „Hrám vo Fed Cupe od pätnástich rokov, čiže viac ako dvanásť rokov. Vždy to negatívne ovplyvnilo môj turnajový program. Po asociačnom termíne som bývala uťahaná a ak na tú súťaž pristúpite, musíme rátať s tým, že nebudete pripravený na nasledujúci turnaj," vysvetľovala Cibulková vo februári svoje rozhodnutie pre web Khaleej Times.

„Som už staršia a zrelšia a uvedomujem si, že moja kariéra nepotrvá naveky. Momentálne cítim, že môžem dosiahnuť najlepšie umiestnenie v rebríčku a zahrať najlepšie výsledky. Všetci občas musíme byť trochu sebeckí."

Cibulková napokon svoj názor zmenila a pred aprílovým stretnutím proti Holandsku oznámila, že Slovensko bude reprezentovať.

Stane sa raz jednotkou?

Tenisový rebríček je veľmi špecifický. Body sa v ňom tzv. obhajujú. Prakticky to znamená, že rebríček, ktorý býva zverejňovaný takmer každý pondelok (výnimkou sú pondelky počas dvojtýždňových turnajov – pozn. red.), zahŕňa

foto: betting-directory.com

body získané za posledných 52 týždňov. Najviac bodov sa pritom dá získať na štyroch tzv. grandslamových turnajoch – Australian Open, French Open (známy aj pod názvom Roland Garros), Wimbledon a US Open. Tieto turnaje sú najprestížnejšie a titul z nich je najcennejší. Kto počas kariéry získa aspoň jednu grandslamovú trofej, je nezmazateľne zapísaný v tenisovej histórii.
Vyhrať ju je ale veľmi náročné. Grandslamy sú prioritou najlepších tenistov sveta, ktorí na nich zvyknú chýbať, iba ak sú zranení. Do hlavnej fázy turnaja vstupuje až 128 tenistov, pričom každým kolom polovica končí. Na to, aby ste získali titul, potrebujete sedem výhier. „Či ste na svete štvrtý, piaty alebo prvý, tam už nie sú veľké rozdiely. No na to, aby sa Cibulková stala svetovou jednotkou, by potrebovala vyhrať grandslamový turnaj. Ak sa jej to podarí, môže sa dostať na tenisový vrchol," tvrdil bývalý slovenský tenista Dominik Hrbatý pre SME.
Jeho slová nemusia byť až také nereálne. Raz sa totiž už Cibulkovej podarilo na jednom z grandslamových turnajov – Australian Open 2014 – postúpiť až do finále. Do turnaja pritom vstupovala až ako dvadsiata nasadená hráčka.

Slovenky dokázali to, čo sa veľmociam nepodarilo

Ich príbehy sú jedinečné. Veronika Velez-Zuzulová a Petra Vlhová očarili Slovensko tak, ako sa to darí zrejme iba Petrovi Saganovi. Napriek mnohým prekážkam sa dostali až na vrchol.

IGOR DOPIRÁK

Predstavte si, že by ste chodili na matematické súťaže. Zatiaľ čo vaši konkurenti by mali najmodernejšie vybavenie, špičkových učiteľov a najlepšie materiály na prípravu, vy by ste mali jednu kalkulačku, drahé knihy by vám museli kupovať rodičia a navyše by vám robila problémy vlastná škola.
Aj takto sa dajú opísať príbehy slovenských lyžiarok Veroniky Velez-Zuzulovej a Petry Vlhovej. Napriek slabým podmienkam, ktoré na Slovensku mali, sa vypracovali medzi svetovú elitu.

Môžu nám ich závidieť

Zatiaľ čo za najväčšiu hokejovú veľmoc posledných rokov môžeme považovať Kanadu, ženské lyžovanie ich má niekoľko – USA, Taliansko, Švajčiarsko, Nórsko, Švédsko či donedávna aj Rakúsko. Pretekárky z týchto krajín majú skvelé zázemie, kvalitných trénerov, finančne ich podporujú zväzy, ľahko si nájdu sponzorov. Slovensko medzi ne rozhodne nepatrí. Lyžiari musia väčšinou trénovať v zahraničí, financujú ich najmä rodičia a tým najlepším lyžiarska asociácia škodí.
Napriek tomu Slovensko dokázalo to, čo žiadna iná krajina. Ako jediný štát malo dvojnásobné zastúpenie v najlepšej sedmičke celkového hodnotenia slalomu v nedávno skončenej sezóne. Velez-Zuzulová skončila druhá, Vlhová piata. Je to unikát.
Aj v celkovom poradí všetkých disciplín sa Slovenky umiestnili vysoko. Vlhová uzatvárala elitnú desiatku, Velez-Zuzulová bola hneď za ňou. „Dvojicu Velez-Zuzulová a Vlhová nám môže závidieť celý lyžiarsky svet. Každá krajina, aj tie najväčšie veľmoci, by chceli mať takýto pár," uviedol Michal Rajčan, šéf Úseku alpských disciplín, pre Pravdu.

Otec nechcel skončiť na psychiatrii

Obe vyhrali v nedávno skončenej sezóne jedny preteky Svetového pohára. Velez-Zuzulová triumfovala v Záhrebe, Vlhová uspela v Aspene. Hoci na majstrovstvách sveta v St. Moritzi individuálnu medailu nezískali, pre Slovensko vybojovali striebro v tímovej súťaži spolu s Matejom Falatom a Andreasom Žampom.
Za úspechmi Sloveniek ale nie je len odhodlanie, veľa odriekania či tvrdá drina. Kľúčovú rolu zohrali ich rodičia, predovšetkým otcovia. Pre svoje dcéry veľa obetovali a taktiež pre ne minuli nemálo peňazí.
„Nemôžem počítať, koľko som už do jej kariéry investoval. Inak by som skončil na psychiatrii," priznal Vlhovej otec Igor pre SME. „Raz som sa o to pokúšal, ale po chvíli som roztrhal papier. Zbytočne by som nespal a uvažoval, čo všetko sme za tie peniaze mohli mať," dodal.

Velez-Zuzulová skončí o rok

Suverénkou sezóny sa stala americká lyžiarka Mikaela Shiffrinová. Prvý raz v kariére ovládla celkové poradie Svetového pohára, nikto ju nezdolal ani v hodnotení slalomu. Šport vypĺňa všetok jej čas. „Okrem športu som toho ešte veľa nezažila. Chýba mi v živote viac zábavy, väčšia rovnováha. Robím však to, čo chcem, a čo ma baví – lyžovanie," cituje ju švajčiarsky Blic.
Vo veku 22 rokov má Shiffrinová na konte okrem olympijského zlata aj tri zlaté a jednu striebornú medailu z majstrovstiev sveta, štyri malé krištáľové glóbusy za slalom a veľký krištáľový glóbus za spomínané prvenstvo v celkovom hodnotení Svetového pohára.
Pre porovnanie, 32-ročná Velez-Zuzulová, najúspešnejšia lyžiarka v histórii Slovenska, má na konte jedno striebro z majstrovstiev sveta, i to z tímovej súťaže. Svoju bilanciu z veľkých podujatí však stále môže vylepšiť.
Skúsená lyžiarka sa totiž rozhodla, že kariéru ukončí až po budúcej sezóne. Dôvodom je túžba po zisku medaily z budúcoročných zimných olympijských hier v kórejskom Pjongčangu. „Posledné dva roky boli moje najlepšie, preto, ako sa hovorí, do tretice všetko dobré. Budem pokračovať v kariére. Idem do toho," oznámila Velez-Zuzulová pre RTVS po záverečných pretekoch sezóny.

foto: hnonline.sk

Skutok sa nestal

PETRA MIKULAJČÍKOVÁ

Prišlo to tak nečakane. Ešte pred malou chvíľočkou si bol prvák, ktorý si zvykal na vysokoškolskú teóriu – „Prednášky nie sú povinné, ale keďže tu nie si, máš ďalšiu absenciu!" Záverečná práca bola v nedohľadne. Hovoríš si, že boli aj horší a napísali ju za dve noci, tak prečo by si to ty nedokázal. Zrazu sa ocitneš v záverečnom ročníku, obzeráš sa za časom, ktorý utiekol rýchlejšie ako slovenská výplata z peňaženky. Prichytíš sa pri hľadaní zadania záverečnej práce medzi tým chaotickýcm bordelom, ktorý sa ti po rokoch nakopil, a vyťahuješ umastenú anotáciu.

Všetko je ešte stále v poriadku, si relatívne pokojný a na otázky typu: „Koľko už máš strán? Už si začal písať? Koľko si dnes už napísal? Ide ti to?" odpovedáš mávnutím ruky a s poloúsmevom povieš, že si v živote zvládol už aj ťažšie výzvy. No potom nastane deň, keď si uvedomíš, že je pravý čas zmiznúť za prvý roh, keď sa k tebe blíži školiteľ. Nastala chvíľa, keď sa vieš v priebehu dvoch sekúnd zmeniť na nenápadnú vínnu mušku v dave ľudí, v ktorom sa nachádza aj tvoj kat. Lebo ty veľmi dobre vieš, že si mal už pred týždňom poslať dve kapitoly. A školiteľ vie, že si ich neposlal.

Doteraz si si myslel, že najväčšia prokrastinácia sa k tebe nasťahovala počas tých nezabudnuteľných skúškových období, ktoré si zažil. Teraz však dosahuješ iný level, hlavne dva týždne pred odovzdaním práce na študijné oddelenie. Otváraš Word a plačeš. Cítiš, že záchvat paniky sa blíži. Každý z nás potrebuje podporu, tak sa obraciaš na priateľov. S nimi dve hodiny preberáš, ako málo času vám zostáva a aké ťažké bude naformátovať vaše dielo podľa smerníc, ak sa teda nejakého diela dočkáte.

Tvoje odhodlanie použiť 10-kilogramovú literatúru, ktorá ti pri prenose z knižnice domov takmer odtrhla ruku, sa mení na zúfalý čin. Preštudovať ich nestíhaš, preto niet nad hľadanie prostredníctvom kľúčových slov – vďaka Google náš každodenný. Po piatich hodinách tvrdej práce dvíhaš ruky na znak víťazstva. Máš prvé dve strany! Zaslúži si to fotku s hashtagmi #hardworking #bachelor #allday #allnight. Po precitnutí opäť otváraš stránku profesia.sk a hľadáš nádej.

O dva dni si sa už nevyhol ani stretnutiu so školiteľom, ktorý ti odporúča začať písať. Desať dní pred odovzdaním. Vážne by si mal začať. Nastali časy, počas ktorých prestávaš jesť, piť (áno, vodu aj alkohol), pozerať seriály, dokonca už ani nespíš, lebo tep sa nespomaľuje. Číslovanie strán ti spôsobuje 200 úderov za minútu. Vieš, že čas ťa tlačí a o chvíľu by mal tlačiť tvoju prácu aj ujo z Faxcopy. Preto sa ti poslednú noc ani neoplatí ľahnúť do postele, len si dáš rýchlu sprchu a z posledných síl vysvetluješ grafikovi, čo vlastne chceš, pričom do svojho monológu trikrát pripletieš slová, ktoré si v práci opakoval každých desať riadkov.

Deň D je tu. V to, že budeš v ruke držať Happy Meal pripravený pre zákazníka, si veril viac ako v to, že v rukách ucítiš tvrdú väzbu oprášenú zlatým písmom. V súkromí prácu bozkávaš ako Danko svoje výložky. Na verejnosti ju so zakalenými očami odovzdávaš kompetentným a veríš, že tu je ten bod, ktorý celú strastiplnú cestu ukončuje. Až kým … „Prosím vás, musíte to previezať."

Nič to, doplazíš sa späť k tlačiarovi, na stôl mu položíš posledné tri groše a prosíš o prerobenie práce. Na druhý deň s pocitom na odpadnutie pre nízky cukor, ale s úsmevom, opúšťaš študijné oddelenie. Si chvíľkový víťaz až do štátnic. Ak ťa teda neoznačia za plagiátora. I keď, na Slovensku to obhájiš. Veď… koľko skutkov sa tu nestalo.

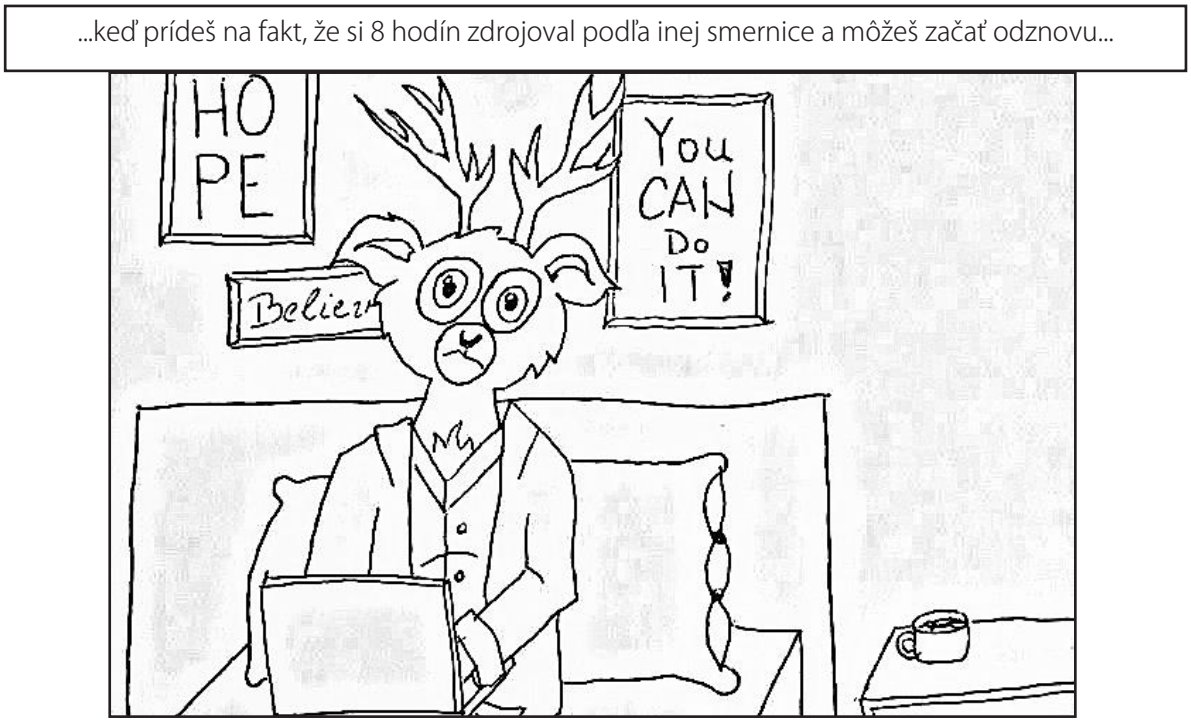

karikatúra: Barbora Kubovová

Čo je lepšie?

Leto, teplo, horúčavy. Pri pohľade na sivú krajinu za studenými oknami sa to zdá ako sen. Akoby sme si to mohli dopriať len na dovolenke pri mori. Nie, nie, to len na chvíľku víťazí skľúčenosť. Stačí len trošku počkať a už je tu.

Slunce, seno...

Vymenili by ste ticho a pokoj jazera s preplnenými vodnými parkami? Tobogány sú fajn, to áno. No tá osviežujúca voda a nijaký zákaz skákania do vody... to mi nikdy nenahradí žiadne kúpalisko.

NIE JE PULZ

ako pulz

pulzradio.ku.sk